



Glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 28 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posredniška številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. — Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spis in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Volivna komisija razglša:

V zmislu člena 10. uredbe ministrskega sveta z dne 23. febr. 1926, št. 2330-III, se objavlja, da so volivni imeniki za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razgrnjeni od 26. julija do včerajš 10. avgusta t. l. v uradu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in v pisarni vsakega davčnega urada zborničnega področja, kjer so vsakomur med uradnimi uradi na razpolago.

Kdor je vpisan v volivni imenik, sme vlagati ugovore zoper volivne imenike. Ugovori se morajo vložiti pismeno na volivno komisijo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, in sicer za vsako reklamacijo posebe. Opremljeni morajo biti z uradnimi listinami, ki služijo v dokaz, da so navedbe reklamanta točne. Rok za vlaganje ugovorov zoper volivne imenike poteče z dnem 24. avgusta t. l. Ugovori po tem roku se ne upoštevajo.

Kdor ima volivno pravico na podlagi raznih pravnih naslovov v več odsekih ali

več kategorijah, jo more izvršiti samo v enem odseku in v eni kategoriji. Volivec, ki ni zadovoljen z uradno uvrstitvijo v volivni odsek ali kategorijo, mora v reklamacijskem roku izjaviti, v katerem odseku in v kateri kategoriji hoče voliti.

Niti aktivne niti pasivne volivne pravice nimajo oni, ki so po občinskih volivnih zakonih izključeni od aktivne in pasivne volivne pravice v občinske zastope.

Vse vloge volivcev na volivno komisijo so poštine proste, če imajo na naslovu pripombo: »V volitveni stvari Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

Popravljenе volivne imenike sme od 2. septembra t. l. dalje vsak volivec prepisati v zborničnem uradu med uradnimi urami.

Naše zaupnike na sedežih davčnih uradov opozarjamo, da takoj pregledajo imenike in vložijo potrebne reklamacije, oziroma opozorijo naše pristaje v okraju. Podrobnejša navodila v okrožnicah.

njegova stranka v davčnem odboru odobrila povišanje zemljiškega davka in se ni hotela z zastopniki opozicije, med temi s poslanci SLS, boriti proti povišanju zemljiškega davka.

Sedaj pa preidimo k drugi za kmečko ljudstvo važni davčni vrsti, k zgradarini.

Glavne določbe zakona.

Ta davek plačajo vse zgradbe (poslopja), katere so namenjene za stanovanje ali kako drugo trajno uporabo. Davčne oprostitve za nove stavbe se zelo omejujejo; pritlične hiše so davka proste za 5 let, enonadstropne za 10 let, dvonadstropne za 15 let, trionadstropne za 20 let. Z ozirom na zelo občutno pomanjkanje stanovanj in zlasti z ozirom na gospodarsko šibkejšo sloje je treba za vse nove stavbe dovoliti 20 letno davčno oprostitvev.

Kot stroški za vzdrževanje, upravo in amortizacijo stavb je mogoče odbiti od celotne najemnine, katera služi kot podlaga za predpis tega davka, v glavnih mestih 20%, v manjših mestih 25%, v vaseh 30% prejete najemnine. Edino pravično bi bilo, da se v to svrhu odbije za vse stavbe brez razlike kraja, v katerem se nahajajo, 30%.

Veliko, pretirano breme za kmečko ljudstvo pomeni določba zakona, da se mora plačati od stavb v vaseh, katere se ne oddajo v najem, od vsake sobe, ako ni v poslopju več ko 5 sob, 20 Din tako, da se plača za 2 sobi 40 Din, za 3 sobe 60 Din, za 4 sobe 80 Din, za 5 sob 100 Din zgradarine na leto. Ker stroški za poslopje z 2, 3, 4 in 5 sobami niso dvakrat, trikrat, štirikrat in petkrat tako veliki kot stroški za poslopje z 1 sobo, ker se za stavbo z 2, 3, 4 in 5 sobami ne plača 2, 3, 4 in 5-krat toliko najemnine, kakor za poslopje z 1 sobo, ker skrb za narodno zdravje nujno zahteva, da so človeška stanovanja zračna in dovolj prestorna, moramo to določbo zakona odločno odkloniti in zahtevati, da se bistveno spremeni. Uvažuje se naj

dosedanja zakonodaja,

po kateri se je plačalo za hišo z 1 sobo 3-82 Din, z dvema sobama 5-10 Din, s tremi sobami 6-37 Din, s štirimi sobami 12-75 Din, s petimi sobami 14-02 Din hišno najemninskega davka. Mi vidimo, da določa novi zakon znatno povišanje razrednega

Narodni poslanec Vlad. Pušenjak:

Naši davki: zgradarina.

(Davek od dohodka zgradb.)

Dodatno k zadnjemu članku, tiščemu se zemljiškega davka, moram omeniti, da se uresničuje moja bojazen, da novi davčni zakon ne bo dovedel do izenačenja davkov, ker manjkajo potrebni predpogoji za enakomeren, pravičen in pravičen predpis in plačilo davkov v vseh pokrajinah, pač pa do povišanja posameznih davčnih vrst. V davčnem odboru se je končala razprava o zemljiškem davku, tekom katere so člani odbora, med njimi i člani vladne večine, dokazali, kako površno sestavljene in za kmeta nesprejemljive so določbe glede zemljiškega davka, dokazali, da je nejasno besedilo glede določbe katastrskega čistega dohodka in zahtevali spremembo v toliko, da bi se

moglo presoditi, ali bo zemljiški davek v bodoče povišan ali ne. Finančni minister je po dolgem obotavljanju izjavil, da bo katasterski čisti dohodek po novem davčnem zakonu povišan 8 do 20 krat, kar znači povišanje zemljiškega davka, s tem v zvezi i povišanje invalidskega davka in komorske doklade.

Pribiti moramo, da že prva vrsta davka vkljub znatnim spremembam, katere je dosegla opozicija v odboru, prinaša povišanje, pribiti pa moramo ponovno, da so se Radičevci navdušeno potegovali za nov davčni zakon, ga hoteli brez vsake spremembe odobriti in da so glasovali v odboru za povišanje zemljiškega davka. Radoveden sem, ali bo g. Pucelj v »Kmet. listu« svojim somišljenikom javil, da je

davka, katero je pri hiši z 1 sobo petkratno, z 2 sobama skoraj 8 kratno, s 3 sobami skoraj 10 kratno, s 4 sobami skoraj 7 kratno, s 5 sobami 7 kratno; vsako povišanje hišno razred, davka za kmečka stanovanja moramo najodločneje obso-diti, ako želimo, da se vodi pri nas dobra kmečka politika, katere cilj je napredek kmetijstva v vsakem oziru.

Davek (zgradarina) znaša 20%, to je 20 Din od 100 Din letne najemnine (plačane ali ocenjene) po odbitku stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo, ali 16%, 15%, 14% najemnine, dočim sedaj znaša 12% letne najemnine, a se odbijejo še stroški za vzdrževanje.

Zelo krute so

kazenske odredbe.

Takih ne najdemo v nobenem davčnem zakonu, da se ne more sodnijskim potom iztirjati razlika med najemnino, katero je posestnik stavbe zahteval od najemnika in najemnino, katero je prijavil davčni ob-lasti, ako je ta prijavljena najemnina manj-ša ko najemnina, katera se zahteva od najemnika. Ta žandarska odredba je čisto nepotrebna, ker odreja zakon za take prestopke občutne kazni.

Še krutejša in pravno nevzdržljiva je določba, da izgube najemniki vse pravice, kateri jim daje stanovanjski zakon, ako dajo netočne izjave ali potrdila glede najemnine davčnim oblastem, da povrh od-govarjajo za vsako škodo, katero bi drža-va trpela ter se poleg tega še občutno kaznujejo. Nezasišano je in se nikjer ne izvršuje, da se z davčnim zakonom uki-njajo, oziroma spreminjajo določbe drugih zakonov, ki niso z davčnim zakonom v nobeni zvezi.

Naše zahteve.

Veliki stroški, katere povzročata last-nikom poslopij vzdrževanje in popravilo poslopij, občutno pomanjkanje stanovanj, težke gospodarske razmere najemnikov, osebno kmetijskih in industrijskih delav-cov, nujno zahtevajo, da se opusti sle-hera misel na povišanje dosedanjega hišno-razrednega in hišno-najemnega dav-ka. Zgradarina mora biti majhna, da se stavbena delavnost pospeši ter ustvari dovoljno število zdravih in cenih stano-vanj za najširše sloje ljudstva.

Dr. Korošec zahteva po-moč za Slovenijo.

Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec je poslal vsem pristojnim ministrom predstavo, v kateri opisuje težko škodo, ki so jih prizadele poplave in druge vremenske neizgode raznim kra-jem Slovenije. Dr. Korošec zahteva:

1. da se takoj uradno popiše in do-loči nastala škoda, kjer se to še ni zgodilo;
2. da se odpiše zemljiški davek;
3. da se pri odmerjanju osebne do-hodnine v polni meri upošteva letošnja ogromna vremenska škoda;
4. da se ustavi iztirjavanje davkov in vsch rubežni;
5. da se najbolj prizadetim posestni-kom, kočarjem, viničarjem in poljskim delavcem dajo takoj primerne podpore;

6. da se vse podvzame, da bo imelo prebivalstvo Slovenije do prihodnje žetve dovolj hrane, da se to takoj zgodi že se-daj za popolnoma poškodovane kraje. Za popolnoma uničene posestnike naj se po-skrbijo pravočasno potrebna semena;

7. da se posameznikom, a predvsem občinam in okrajem določijo za popravilo poškodovanih potov, cest in mostov po-trebne denarne vsote;

8. da se podpore in olajšave delijo vsem prizadetim pravično in objektivno.

Bogokletniki.

Evharistični kongres v Chicagu je bila največja in najlepša verska manifestacija na svetu. Papežev odposlanec kardinal Bonzano in drugi cerkveni prelatje so bili sprejeti v Ameriki tudi z vsemi posvetnimi častmi in sijajem, s kakršnimi se časte vla-darji. Predsednik Severno-ameriških zdru-ženih držav je poslal kongresu svoj po-zdrav in posebnega zastopnika. Osebnost so prišli na kongres predsednik najvišjega sodišča Butler, delavski državni tajnik Da-vis, predsednik čikaške republike Haiti, guverner Small in župan mesta Chicago Dever.

Dasi Amerikanci vseh ver, j-dje, pro-testanti in brezverci, so s spoštovanjem gledali na to mogočno čaščenje Boga. Nihče se ni drznil smešiti ali žaliti ver-skega čuta katoličanov v teh dneh.

Ta sramota je bila prihranjena nam Slovencem in Čehom. List slovenskih li-beralcev v Ameriki, »Prosveta«, je blatil kongres pred pričetkom, v kongresnih dneh in še po izvršenih slavnostih. Slo-venski liberalci so sklicali celo protestno zborovanje in sklenili resolucijo proti kon-gresu. To resolucijo so poslali županu me-sta Chicago in guvernerju države Illinois.

Poglejmo samo nekatera mesta, kako piše liberalno glasilo: »Vremenski bogovi so iztresli svojo jezo nad evharističnim kongresom. Tudi evharistični gospod in kralj — kakor imenujejo katoličani tisti piškot (v monštranci) — je bil moker.« Potem dalje: »In vzemimo, da je bil Jezus res navzoč v četrtek popoldne v tistem piškotu, ki se je nahajal v nekakem precepu dragocene monstrance, ki jo je nosil papežev legat Italijan kardinal Bon-zano. Če je bil torej Jezus v tisti mon-stranci, je bil premočen, kakor je bil do kože premočen tudi kardinal Bonzano in vsi romarji. Pod velikim baldahinom je nosil Bonzano v monstranci nekaj pi-škot, ki je tvoril središče vsega več-dnevne humbuga. — Bog je namočil sa-mega sebe. Nesreča je zadela tudi veliko monstranco, ki so jo naložili na pettonske truck z namenom, da jo odpeljejo kam v skladišče in čez dve leti pošljejo v Av-stralijo, kjer se vrši prihodnji evharistični kongres. Muhasti truck pa se je prevrnil z monstranco vred. Velika monstranca se je zdrobila na kosce.«

Tako piše glasilo slovenskih liberalcev v Ameriki. To so samo nekatere cvetke njegovih bogokletnih člankov. Kaj pa je na stvari? Res je pri zaključni procesiji v

Mundelainu nastala ploha, ki je trajala 10 minut. Takoj nato pa je posijalo zopet solnce. Pa tudi če bi deževalo ves čas, kakor nekdanj na dunajskem kongresu tri dni, kdo bi si upal radi tega žaliti Boga? Zgodbo o monstranci, ki da se je razbila, si je pa bogokletnež gladko izmisli.

Grozovito in prestrašno pa je bogokletstvo, ki imenuje sv. hostijo »nekak piškot«. Take surovosti ni zagrešil noben drug list, nikjer ne beremo več kaj po-dobnega. S to grdobijo so slovenski libe-ralci vrgli najgrše blato ne le nase, tudi na slovensko ime. Ameriški liberalci so verni sinovi svojih patronov v Sloveniji. Ta izpad njihovega blaznega sovraštva do Boga naj bo nam v opomin.

Kaj nam pomagajo vsi računi?

(Dopis iz krškega okraja.)

Pod tem naslovom je priobčil »Kmeto-valet« št. 12 odgovor nekega posestnika iz Stajerske na članke: »Kako gospodariti?« v št. 4—6 letošnjega »Kmetovalca«. Dotični posestnik je povedal čisto resnico. Kaj nam pomagajo vsi računi in vsa strokovna navodila, ko pa nas ovirajo in skubejo kjer le morejo tisti, ki bi morali skrbeti za kmetijski napredek? »Kmetovalce« se de-loma strinja z dotičnim posestnikom, da niso kmetje krivi vseh sedanjih žalostnih razmer, kakor tudi država ne vseh. K te-mu pripomnimo še sledeče:

Kmetje smo v toliko krivi sedanjih razmer, ker smo l. 1921 volili poslance li-beralce, ki so glasovali za nesrečno ustavo — centralizem. Žalosten služaj v Lanišću pri Škofljici dovolj jasno priča to resnico. V našem krškem okraju je ljudstvo zelo obupano. Vina mnogi ne morejo prodati in vendar je nekaterim posestnikom glavni dohodek. Pa pridejo slabe letine, kot se letos obeta, povodnji, toča itd. — in posle-dica: dolgovi in boben. Pa pravijo gospod-je: »Živinoreje se oprimate, mlekarstvo vam bo neslo!« Ja, gospodje! Toda mleko se ne pridela iz peska ali kamna ampak od dobre krme. Pa ta zraste, če so travniki dobro pognojeni. Da bi gospodje »kmetje«, sedanjí ministri dovolili prost uvoz umet-nih gnojil, prost uvoz najpotrebnejših stro-jev, ki so potrebni za napredek v kmetij-stvu, da bi dali podpore za napravo gnoj-ničnih jam! Toda o tem ni govora. Par drobtin o priliki konjskih dirk, ki so v za-bavo in luksuz posameznikom, se še dobi. Tako smo slišali, da je bilo v izložbi g. Va-leta v St. Jerneju darilo za letošnjo konjsko dirko in da je darilo dal ali izposloval mi-nister Pucelj. G. minister, ali ne bi bilo boljše, da bi odpravili davek (zavarovalni-no) za delavce pri mlatilnicah o priliki mlačve, kar bi lahko storili?! In tako bi kmetom res nekaj pomagali. — Kdo je to-rej kriv današnjih žalostnih razmer: kmet-je ali »kmečke« vlade? Pa pojdemo dalje. Mlad gospodar prevzame posestvo v upa-nju, da si ohrani rodno streho, da bo s svo-jo družino srečno živel. Toda kaj se zgodi? Takoj ob prepisu mu v davkarji nastavi-je okrog vratu vrv, ki ga v doglednem času gospodarsko zadavi. Par let se obupno bo

NOVIČAR

V lepih dneh.

Srce občutljivo, ki grom te pretresa, a radost vzbudi ti sinja nebesa, zapoj mi! — Saj morda čez hipov le par pretrse te groma in strele udar!...

Razpršil oblake, ustavil nalive veselstva je dobri, mogočni Vladar, blestijo, kadijo rumene se njive, obseva jih solnca sijajnega žar. Nemirno nagiblje in ziblje se žito in žarki zlatijo morje valovito.

Ozračje je kakor otroško srcé: prepolno pokoja in sreče, trepečejo žarki po njem in drhté, pihljajo mu sape hladeče, poletajo grlice lahke iz žit in lastovka dviga pod jasni se svit.

Pozabljeni besnih neviht so udarji, oblački zlatijo v večerni se zarji, in noč zaročenka je blažena spet: ves nebni obok od ljubezni je vnoč od mraka do zore so rane neštete ji lučke prižgane.

Zasvétilo jutro bo, — družba deklet na njive rumene hitela bo žet, na cvetnih jih licih bo solnce gorelo, pod srpi jim padalo žito bo zrelo.

A fantje pripeljejo težke voze in pesem zapela o doti bogati, o zlati pšenici, o sreči bo zlati, ki mlado in toplo jo sanja srcé!

Strašna nesreča po župnijah novomeškega okraja.

V četrtek, 22. julija je zadela prebivalstvo novomeškega okraja strašna nesreča. Okoli 11 dopoldne se je nebo hipoma stemnilo, da je bilo tema kakor zvečer. Temnosivi oblaki so objeli celo okolico in takoj na to, je začela padati kakor oreh debela toča. Hipoma so bili uničeni vsi poljski pridelki. To je bil grozen dan. Toča je tolkla po polju, uničevala strehe, bila po šipah in grozen vihar je podiral kozolce in trgal strehe. S strahom in obupom je gledalo že tako revno kmetijsko ljudstvo to nepopisno razdejanje. Toča je potolkla v občini Dvor

ri, konečno mu zapoje boben in mora z družino s trebuhom za kruhom. Takih slučajev je tudi v našem okraju. Če pa se dobi bela vrana — kmet, ki v današnjih razmerah še drži — mu pa brž nabijejo dohodnino. Kdo bi se danes še trudil in delal, ko je že na pridnost — davek! Ljudstvo stiska pesti in škriplje z zobmi in mnogi govore: Ko bi bile še enkrat svobodne volitve, da bi volili edino pravo stranko — SLS.

in Ajdovec, na to se je obrnila v Krško dolino proti Novemu mestu in potolkla v Soteski, nekaterih vaseh topliške župnije, uničila je pridelke v vavtovaški župniji, grozno prizadela več vasi prečenske župnije! Grozovito je divjala na to po šmihelski župniji in velikem delu stopiške župnije. Uničila je tudi vse po nekaterih vaseh mirnopoške župnije. Po teh krajih ne bo prav nič pridelkov. Ljudstvo je vse obupano in je v strahu, kako se bo preživelo. Po nekaterih vaseh izgleda tako kakor v puščavi. Ljudje nimajo niti toliko zelenega, da bi mogli krmiti prašiče. Ljudstvo je podpore nujno potrebno. Zato se obračamo do vseh usmiljenih src, da ljudstvu pomagajo. Takoj po nesreči je prišel na lice mesta posl. dr. Kulovec in je videl to strašno razdejanje. Storil je potrebne korake pri ministrstvih, da priskoči država na pomoč. A kdor vidi to grozno opustošenje, razume tudi, da je treba moliti: Toče, ognja, povodnji, reši nas, o Gospod!

d Delavski tabor. V Prtovču v selški dolini se vrši na dan Marijinega vnebovzetja, 15. avgusta, velik delavski tabor. Ob 7. uri je v cerkvi Matere božje na Prtovču sv. maša, nato pa delavsko zborovanje, na katerem bosta govorila tov. Joža Gostinčar in nar. poslanec tov. dr. Andrej Gosar. Tabor bo za delavstvo velike važnosti in so vabljeni vsi delavci okolice Ratitovca in cele selške doline. Po taboru bodo naredili izlet na Ratovec h Krekovi koči.

d Zveza bivših slovenskih vojakov iz svetovne vojne zboruje letos v nedeljo, 8. avgusta na Brezjah. Cela Slovenija se pripravlja, da dostojno proslavi praznik mučnikov svetovne vojne. Na tisoče mož in fantov bo ta dan zbranih na slovenskem Lurdu, da si znova prisežejo ob spominu na padle tovariše zvestobo in prijateljstvo, preizkušeno v svetovni vojni. Na tem zborovanju se naj znova in znova poživijo skrb za naše invalide, vojne vdove in sirote. Poživi se tudi ob tej priliki akcija za okrasitev vojaških grobov in postavljanje spomenikov padlim tovarišem. Gre torej za najbolj plemenito delo. Na železnici je dovoljena polovična vozna cena, kar je tako urejeno, da kupi vsak pri odhodni postaji celo vozovnico, ki velja tudi za nazaj z izkaznico, ki jo dobi vsak udeleženec na Brezjah. Štajerci odidejo z vlakom, ki odhaja v soboto iz Maribora ob 13.20 in ima v Ljubljani ugodno zvezo, tako da bodo ob 9. zvečer že na Brezjah. Zato v nedeljo 8. avgusta vsi na Brezje!

d Dr. Krekova gospodinska šola v Zg. šiški pri Ljubljani, ki je bila l. 1913. ustanovljena in ki je do sedaj stanovala v najeti hiši v Selenburgovi ulici, se je preselila na svoje lastno posestvo v Zg. šiški pri Ljubljani. Lega posestva je krasna, zdrava, mirna, ob gradu park in poleg velik vrt. Ta gospodinska šola pripada k meščansko-gospodinskim šolam in ima pravico javnosti. Šola obsega celodnevno,

desetmesečno gospodinsko šolo, posebne kuharske tečaje za boljšo kuho zvečer in v počitnicah kakor tudi tečaje za konzerviranje sadja in zelenjadi. Glavni predmeti so: kuha, serviranje, šivanje, gospodinska opravila in vrtnarstvo; razen tega se pa poučuje še vzgojeslovje, slovenščino, računstvo z gospodinskim knjigovodstvom, zdravjeslovje, državnozanstvo; hranojslovje, nauk o gospodinjstvu, itd. Na željo se dajejo posebne ure za francoščino, angleščino, nemščino in klavir. V tem kratkem času svojega obstoja šteje gospodinska šola do sedaj že 700 absolventov; v šolskem letu 1925.—26. je morala prekiniti s poukom radi ovir, ki jih je stavilo stanovanjsko sodišče v selitvi v kupljeno posestvo. Letošnje šolsko leto 1926.—27. pa prične gospodinska šola zopet s poukom in sicer s 1. septembrom t. l. — Prospekti na razpolago. Priglasje sprejema vodstvo dr. Krekove gospodinske šole v Zgornji šiški pri Ljubljani. Sprejme se pa le gotovo število učenik in zato naj se reflektantke javijo čimprej.

d Slovesnost na slovenskem Brezju v Ameriki. Dne 27. junija se je vršila v Lemontu pri Chicagu velika slovesnost: ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič je ob obili asistenci slovenske duhovščine kronal podobo Marije Pomagaj. Na slovesnost so prihiteli Slovenci ne le iz vseh krajev države Illinois, marveč tudi iz drugih držav. Prireditelj je zapustila med udeleženci najgloblji vtis; navzočnost častitljivega domačega nadpastirja ji je dala še poseben pomen. — Po slovesnostih v Lemontu se je knezoškof dr. A. B. Jeglič odpeljal nazaj k sv. Štifanu v Chicagu in od tam na postajo. »Pred cerkvijo sv. Štefana — tako poroča »Amer. Slovenec« — se je še enkrat zbrala velika množica faranov, katerim je prevz. škof ljubljanski še enkrat podelil svoj blagoslov, nakar se je poslovil. Ganljiv je bil ta prizor. Vsi so hoteli še enkrat poljubiti škofov prstan in stisniti desnico velezaslužnemu častitljivemu slovenskemu možu. Ko je prevz. škof stopil v avtomobil, je zaorilo med navzočimi: Pozdravljeni in Bog z Vami!»

d Vsem kupcem srečk društvenega doma pri Sv. Antonu v Slov. goricah naznanjamo, da se žrebanje vrši 22. avgusta t. l. istotam. Do tega dne se srečke še vedno prodajajo.

Tekmo v teku na 5 km priredi Vrhniško Orlovsko okrožje dne 15. avgusta na Vrhnikih. Začetek ob 4. uri popoldne. Cilj bo pri Rokodelskem domu. Po tekni bo na vrtu Rokodelskega doma razglasitev izida in razdelitev daril in diplom tekmovalcem.

d Važna iznajdba za slepce. Profesor Plerosin v Leningradu je izumil nov aparat, s katerim je mogoče slepim čitati vsako knjigo, tiskano z navadno pisavo. Aparat je sestavljen na temelju pisalnega stroja, v katerega se vstavi knjiga. S pomočjo posebnih objektivov iz različnih fotografskih prenosov se na posebnem telefonskem aparatu slišijo različni glasovi, odgovarjajoči posameznim črkam. Na ta način je omogočeno slepcem, ki se nauče spoznati tone, ki odgovarjajo posameznim črkam, čitati vsako knjigo z navadno pisavo.

d Če slepec spregleda. Neka deklica iz Cahwooda v Ameriki, Octa Terri po imenu, je bila slepa do svojega 25. leta. Ker je njena slepota izvirala iz neke otročje bolezni, se je nekemu zdravniku posrečilo, da ji je s spretno operacijo vrnil vid. Deklica je bila v zavodu za slepce in se je naučila brati in pisati po načinu za slepce. V svojih 25 letih si je ona ustvarila čisto svojo posebno sliko v vsem zunanjem svetu in ko je izpregledala, je bila razočarana. Mislila je, da je svet veliko lepši. Najbolj jo je razočaral njen lastni obraz. Domišljala si je, da je lepa, a ogledalo ji je povedalo, da je grda. Prvo kar je hotela videti, je bila mati. Ni se izjavila, kakšen utis je narijo napravila materina slika. Vprašali so jo, kako ji je všeč svet in ona jim je odgovorila, da je najlepše na svetu cvetje, ki si ga niti v najbujnejši domišljiji ni predstavljala tako lepim kakor je v resnici.

d Iskrene pozdrave pošiljajo vsem slovenskim fantom in dekletom, čitateljem in čitateljicam »Domoljuba« slov. fantje iz Prizrena v Južni Srbiji: Kaplar Anton Slivnik (Kotlje pri Guštanju), redov Stefan Čakš (Celje pri Gaberju), redov Jurij Koklič (Št. Jurij ob j. ž.), redov Pavel Keber (Črna pri Prevaljah). Vsi pri 1. batalji, 30. pp. v Prizrenu, Južna Srbija.

d V Šmihelu pri Novem mestu bo v nedeljo 8. avgusta celodnevna prireditev novomeškega orlovskega okrožja. Ob 9 zprevod od kolodvora v Kandiji k župni cerkvi v Šmihelu, ob 10 sv. maša s cerkvenim govorom (g. prošt K. Čerin), po sv. maši tabor pred cerkvijo, po taboru štafetni tek. Popoldne ob 2 litanije, po litanijah javna telovadba na vrtu poleg župnišča, nato prosta zabava. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja, zato je treba na vstopni postaji dati listek žigotati z mokrim žigom. Prijatelji orlovstva, prihitite ta dan v kar najobilnejšem številu v našo lepo dolensko metropolo, da vidite sadove dela naših vrlih dolenskih Orlov in se v njihovem krogu še bolj navdušite za vzvišene orlovske ideale.

d Surovost. V nedeljo 18. julija je bila v Zagorju ob Savi velika orlovska prireditev. Od prireditve so se vračali proti večeru domov fantje, člani pravkar ustanovljenega orlovskega odseka v Št. Juriju pod Kumom. Ko gredo mimo neke gostilne, se je čulo: avf, avf, avf čuki, avf biks čuki! — V gostilni je sedelo nekaj sklendrovskih pobalimov.

d Morskega psa je vjel neki ribič v Boki Kotorski. Razparali so mu trebuh in so našli v njem: dva kozja rogova, škatljo iz lepenke, železno cigaretno dozo in v njej 5 cigaret, dva ženska čevljička, ovoj perila, škatljičjo žepnik, šop ovčje volne in še nekaj drugih malenkosti. — Res čudna shramba.

d Skrb za kruh na Francoskem. Francoska vlada je izdala naredbo, ki ukazuje, da morajo vsi mlinarji naznaniti do 8. t. m. vse svoje zaloge domčega in inostranskega žita. Samo inozemska žita za kruh bodo prosta carine, če jih bodo uvažali najmanj po 50 q. Finančna uprava bo strogo nadzorovala knjigovodstvo mlinarjev.

d Koliko trgovskih in obrtnih podjetij imamo v Belgradu? V Belgradu imamo po

zadnji uradni statistiki 4750 trgovskih in 2860 obrtnih podjetij.

Loterijo »Knjižarne Vera«, ki je združena s prodajo slike »Kmeta svetnika« ali »Slovenskega sv. Izidorja«, je Ministrstvo za Kmetijstvo odobrilo z odlokom štev. 26.378—I z dne 29. junija t. l. Kakor znano, ima ta loterija več srebrnih in zlatih ur za dobitke.

d Uro izvabil. Posestnikovi ženi Knez Mani v Vodicaх je zidar Nastran Franc izvabil uro in verižico, pod pretvezo, da gre v mesto in da bi se ob tej priliki rad postavil. Seveda ga ni bilo več nazaj.

d Bombo skozi okno. 14. t. m. zvečer je dosedaj še neznani zločinec vrgel v Nišu v stanovanje vdove Dušana Milojeviča bombo skozi okno. Bomba je eksplodirala, a smrtnih žrtev ni zahtevala.

d Moč domišljije. Neki mladenič si je pogнал kroglo v glavo sredi Aleksanderplatza, živahnega berlinskega trga. Zgrudil se je na tla in šele zdravnik je ugotovil, da sploh ni ranjen. Krogla je šla namreč skozi klobuk nad glavo, a srečni samomorilec se je vendar onesvestil in je bil jako začuden, ko se je zavedel na stražnici.

Iz Novega mesta. V zadnjem času se zopet strahovito ponavljajo med mladino pretepi in poboji. Če pogledamo malo nazaj, moramo konstatirati že nekaj pobojev. Od kod ta podivjanost? Vzrokov je več. Starši ne skrbijo, da bi se njihova mladina organizirala v poštenih krščanskih mladinskih organizacijah. To je gotovo eden glavnih razlogov. Nič manjši vzrok so pa brezštevilne gostilne po dolenskih vaseh. Nič ne rečemo: nekatere gostilne so potrebne, gleda se na red in na to, da se ne pijančuje in divja. Žalibog, da je takih gostiln razmeroma malo. Večina je takih, kjer se hoče ljudem le denar vleči iz žepov, kjer se pijančuje, razgraja in kjer ne poznajo nobene policijske ure. Mi zaenkrat samo vprašamo: kaj pravi na vse to okrajno glavarstvo? —

d Nova tovarna v Dravski dolini. Neko inozemsko podjetje, ki ima v Mariboru za našo državo že stalno zastopstvo, namerava v Dravski dolini zgraditi večjo tovarno za pločevino in pločevinaste izdelke v obliki delniške družbe.

d Zakon o gostilnah in kavarnah. Ministrstvo notranjih del je izdelalo nov osnutek zakona o gostilnah in kavarnah ter o prodaji alkoholnih pijač. Novi osnutek vsebuje baje izpremembe glede Hrvatske in Slovenije ter izpremembo pogojev za otvarjanje kavarn z ozirom na število prebivalstva.

d Silna toča je padala v Črni gori. Toča je ubila 10 ljudi, 2000 ovc in mnogo drugih živali.

d Regulacija Save. V generalnem ravnateljstvu za vode so izdelali načrt za regulacijo Save do Zagreba. Stroški bodo po proračunu znašali 175 milijonov dinarjev. Razdelili jih bodo na veliko število let. Za začetna dela je odobren kredit komaj 2 milijona Din.

d Nove poštne dopisnice. V ministristvu za pošto in brzojav so sklenili, da bodo sedanje dopisnice vzeli iz prometa in izdali nove.

d Uboğa Istra! 200.000 istrskih Slovencev in Hrvatov ima le še 48 slovanskih duhovnikov, ki morejo še kaj delati v dušnem pastirstvu.

d Nesrečna mati. Neki Andrej Latak v Adi pri Subotici je imel svojo 80 let staro mater deset let neprestano zaprto v neki sobi brez okna. Nesrečno starko, ki ni deset let spregovorila besedice in videla solnce, je našla policija v prežalostnem stanju popolnoma gluho. Neusmiljenega sina so izročili sodišču.

d Na železniški postaji v Somboru je prišla pod kolesa snažilka vagonov Ljubica Milovanović. Odtrgalo ji je obe roki.

d Dekliško vzgojevališče »Marijin dom« v Kočevju vzdržuje že več let meščansko šolo ter sprejema tudi deklice v osnovno šolo in v tečaj za ženska ročna dela. Zavod, ki leži v zdravem gorskem podnebju, daje deklicam vso oskrbo, pouk in vzgojo na krščanski podlagi. Vsa natančnejša pojasnila glede sprejema daje vodstvo zavoda.

d Tekmo v teku na 5 km priredi dne 15. avgusta t. l. Vrhniško orlovsko okrožje na Vrhniki. Začetek ob 4 popoldne. Cilj pri Rokodelskem domu. Po tekmi bo na vrtu razglasitev izida tekme ter izročitev daril in diplom tekmovalcem.

d Največji industrijski kraj v Jugoslaviji so gotovo Trbovlje, ki štejejo do 17.000 ljudi. V Trbovljah je pa tudi najmodernejši in največji »Društveni dom«, ki ima tudi največjo loterijo. Najlepši dobitok je vreden 50.000 Din in potem še 400 drugih dobitkov. Takoj naroči srečko na naslov: »Loterijski odbor«, Društveni dom, Trbovlje. — Zrebanje se vrši že 22. avgusta.

d Velikega volka so vstrelili v sarsjevske okolici. Devet let je bil star, težak pa 60 kg.

d Stekel osel. Navadno steče pes. V Bosni pa je zadnje dni stekel neki osel. Ugrizel je dve osebi. Osla so ustrelili, ugrizene osebe pa poslali v bolnico.

d Svetovna razstava cerkvenih predmetov. Meseca aprila 1927 se vrši v Lurdu velika svetovna razstava cerkvenih predmetov, ki se uporabljajo pri obredih katoliške vere. Interesenti, ki take predmete izdelujejo ter se zanimajo za navedeno razstavo, naj javijo svoj natančen naslov Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

d Deset tisoč litrov nezacarinjenega žganja so »švercali« čez Donavo. Pa jih je dohitel policijski čoln »Zmaj«. Žganje so rekvirirali, tihotapce pa spravili pod ključ.

d Novi sejm v Nadlesku. Tozadevno notico v zjadjnem »Domoljubu« moramo v toliko popraviti, da se vrši prvi sejm v letu dne 28. (ne 25.) marca. Prvi novi sejm bo dne 20. septembra, drugi pa 15. oktobra.

d »Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/VI, pošlje vsakemu naročniku »Domoljuba« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Podlipovca - Izlake. Vaše pismo ni podpisano, zato v koš.

PO DOMOVINI

RAKEK.

Pred devetimi leti je tudi nam kruta vojna pobrala dva zvona: srednjega in velikega, ter pustila samo »ta malega«, ki je moral vso to dobo opravljati službo za vse tri. — Slednjič so se zbrali dobri možje in sklenili napraviti nova zvona zanašajoč se posebno na blaga srca svojih rojakov v Ameriki. Obrnili so se nanje, jih poprosili, pa so dobili sedaj 14.175 Din — nekaj je še obljubljenega. Imena darovalcev so bila v cerkvi prebrana. Bog povrni tisočero vsem darovalcem in nabiralcem. Pa tudi botrice in botri so se dobro obnesli. Za dobrotnike je bila opravljena sv. maša. — Zvona je vila zvonarna »Strojne tovarne in livarne v Ljubljani« iz najfinejšega bronu. Veliki zvon tehta 863½ kg, srednji 403½ kg.; na velikem zvonu je napis: »Napravljen s prispevki ameriških rojakov.« Zvonenje je lepo, ubrano, na splošno zadovoljnost. Ponedeljek 5. julija so zapeli zvonovi prvemu mrliču, Marijani Kos, umrli v Ameriki, materi dobrotnika Jakoba Kosa. — Zvonovi stanejo 60.000 Din; dolžni smo še 12.000 Din, katero vsoto upamo nabrati s pomočjo dobrih, naklonjenih src. — Pripeljali smo zvona na Rakek po cesti. Do planine so jima šli naproti fantje in dekleta, okrasili ju z zelenjem in cvetjem ter ju v svečanem sprevodu med mlaji in zastavami v največje veselje domačinov pripeljali do cerkve na Rakeku. — V nedeljo 4. julija, na god našega patrona sv. Urha, ob žegnanju, jo naš preč. g. dekan Jožef Juhanec iz Cerknice z asistenco posvetil oba zvona na čast sv. Urhu in sv. Janezu vpričo botric in botrov in mnogoštevilnega ljudstva, ki je z zanimanjem sledilo pomenljivim obredom. Po vzpodbudnem govoru je bilo darovanje in sv. maša. Po sv. maši sta bila zvona pred očmi številne množice dvignjena v zvonik, popoldne po večernici sta se pri zahvalni pesmi slovesno oglasila. Do poznega mraka so ljudje poslušali ubrano zvonenje in pritrkavanje.

PRIMSKOVO-LITIJA.

Zopet iz našega prijaznega hribčka nekoliko. Na dan sv. Ane so naš gospod župnik Anton Plešić tiho praznovali 30 letnico mašništva. Preteklo je pa tudi 20 let, odkar vzorno vodijo našo župnijo. V svoji skromnosti se branijo vseh svečanih prireditvev. Naj prejmejo torej tem potom naše najiskrenejše čestitke! Ljubi Bog naj nam jih ohrani še mnogo let čile in zdrave! Vsa fara jim kliče: »Na mnoga leta!« — V fari se pridno nabira za novi veliki oltar. Nabran je že precejšnja vsota, ki je plodonosna naložena, ki pa še daleko ne dosega vsote, ki je potrebna za popravilo cerkve in za novi oltar. Priskočil so nam zadnje čase na pomoč še vrli naši rojaki v Ameriki, katerim izrekamo tem potom: »Bog plačaj!« Obenem pa jih prosimo, da naj nas še nadalje podpirajo! — Ob jubileju g. župnika pa farani obljublamo, da ne odnehamo prej z nabiranjem prispevkov, da se kma-

lu kmalu uresničila župnikova največja želja: novi veliki Marijin oltar. — Naša šola je imela koncem leta lepo uspelo šolsko razstavo ročnih del, risb in pismenih izdelkov. Vsak, ki si je razstavo ogledal, se je čudil pridnosti otrok. Tudi na hribovski enorazrednici se lahko veliko doseže.

PREČNA.

Strašna nesreča je zadela nekatere vasi iz naše občine in župnije. 22. julija okrog enajste ure se je usula kot oreh debela toča, nato je pritisnil silen dež in pomagal je še strašen vihar. Vinogradi, koruza in fižol so skoro čisto uničeni. Najbolj so prizadete vasi: Gor. in Dol. Straža, Hruševce, Sela, Loke, Zalog, Češča vas (v tej vasi je podrla sapa več kozolcev), Grublje, Cegelnica, Prečna in Podgorica. Sosednje vasi so tudi precej prizadete, a ne tako zelo kot našteje. Kar ni neprestan dež uničil, je pa toča pobila. Bog se nas usmili. Za davke nas navijajo, a kako naj jih plačamo, ko nimamo prav nobenega dohodka, sedaj smo pa še ob živem. Obrnili smo se do poslanca dr. Kuloveca, da posreduje pri ministrih, da nam kak davek odpisajo ali pa podporo pošljejo.

ŠMARJETA PRI NOVEM MESTU.

Kakor menda povsod, smo bili tudi pri nas do grla siti neprestanega deževja. V sredini naše fare leži obširna dolina »Zravec«. Ta zalaga ne le našo ampak tudi sosedne občine s krmo. Večkrat se dogodi, da to lepo in rodovitno dolino preplavi reka Radula. Kaj takega, kakor je bilo letos posebno ob času košnje, tudi stari ljudje zlepa ne pomnijo. Skoraj več tednov je bila ta dolina radi neprestanega deževja podobna jezeru. Vsa prva košnja je domalega uničena. Mnogim posestnikom je voda odnesla po več voz krme. S strahom glegajo ljudje v bodočnost. S čim naj po vsem tem v zimskem času prehranijo živino? Zgeniti bi se morala enkrat merodajna oblast, da izvede kanalizacijo doline Zravec. Sedaj bi bil najugodnejši čas za to delo, ker se bo v bližnji bodočnosti gradila nova cesta Šmarjeta—Zaboršt—Zburc. Za to novo cesto se posebno trudi naš poslanec Sušnik.

DEV. MAR. V POLJU.

Slavnost odkritja spomenika v svetovni vojni padlim vojakom pri Dev. Mar. v Polju se je izvršila na sijajen način. Že na predvečer slavnosti, v soboto, je pred spomenikom gorelo nebroj lučic, trdka Transformator je razplel električne žarnice krog spomenika, na stotine ljudstva se je v soboto trlo pred spomenikom in spominjalo padlih bojevnikov. Zvonovi so tužno zvonili v noč. Naslednji dan, nedelja, je začelo takoj po 8. uri prihajati ljudstvo, 14 mlajev je krasilo prostor pred spomenikom in cerkvijo. Spomenik sam je bil ves v cvetju in zelenju. Krasno vreme je privabilo iz bližnje in daljnje okolice čez 3000 oseb. Točno ob devetih zju-

traj je daroval za padle vojaške sv. mašo bivši vojni kurat g. Bonač, s kratkim pomembnim cerkvenim govorom. Po maši je zaigrala godba, zapeli so združeni zbori, in sirotka Fležar je deklamirala »Soča«. Zatem je predsednik podružnice Hladnik odkril s črtno zavit spomenik, otvoril zborovanje in prečital imena 96 padlih žrtev. Zatem nastopi na oder vojni kurat g. Bonač. V ognjevitih besedah je govoril tisočem, in ko je omenjal trpljenje, ki so ga prestali, je bilo solzno marsikatero oko. Svoji padlih pa so na glas jokali. Predsednik Zveze slovenskih vojakov g. major Colarič je govoril navduševalno posebno na mladino. Vojni kurat Bonač je blagoslovil spomenik in molil libero. Popoldne ob pol treh smo eno uro molili pred Najsvetejšim. Po cerkvenem opraviilu je bilo za cerkvijo zborovanje bivših vojakov. — S tem spomenikom, ki stoji na najlepšem prostoru na trgu, smo veliko pridobili. Nam in še poznim rodovom pa bo pričal, da Slovenci spoštujemo ranjke.

GORENJA VAS - RETEČE.

V januarju je Katol. izobraž. društvo izrazilo željo, da bi društvo započelo delo za postajo. Na predlog predsednika gosp. župnika Ivana Meršola smo sklicali ljudi k posvetu. Na prvem sestanku smo z navdušenjem izvolili pripravljalni odbor. Anton Jenko je brezplačno podaril svet, kar ga še primanjkovalo. Odbor si je izvolil za predsednika g. šol. upr. Edvard Vidica, ki je z vztrajnim vodstvom izvršil težko nalogo. Delali smo in plačali vse sami. In to ni bila mala stvar za dve vasi!

11. t. m. smo imeli otvoritev. Že ob pol 15. uri so čakale množice ljudstva. Ob 15. uri so prišli jezdec in dekleta v narodnih nošah z godbo in šolsko mladino. Ob četrtni na 16. uro je pripeljal vlak z lepo okrašeno lokomotivo. Godba je zaigrala, srca so vztrepetala in vlak je obstal prvokrat. Na mah smo pozabili vse delo in težave. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pomagali, zlasti sosedom iz Zg. Senice in Godešič. Može odborniki, predsednik in g. župnik naj pa vedo, da jim za to delo ne bomo hvaležni samo mi, ampak še naši sinovi in vnuki.

SV. MARJETA NAD MEDVODAMI.

Ob 400 letnici cerkve. Slovesno smo 18. t. m. praznovali štiristoletnico naše podružnične cerkve sv. Marjete v Zlebeh. Vse je tekmovalo: može in santje, dekleta in žene, da se kar največičastneje proslavi ta za naš, tudi ljubljanskim izletnikom dobro zani lepi kos slovenske zemlje, tako zgodovinski pomemben dogodek. — V lepi, s cvetjem in venci bogato okrašeni, v letu 1526. sezidani cerkvi je bilo slovesno cerkveno opravilo z asistenco, pri katerem je dovršeno pel močan preški cerkveni zbor. Vsem, ki so kaj pripomogli k slovesnosti, pa bodi tu izrečena prisrčna zahvala! Bog bodi plačnik po priprošnji sv. Marjete.

JEZICA PRI LJUBLJANI.

Občinski odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da se iz občinske blagajne nakaže pogorelcem v Prigorici na Dolenjskem 500 dinarjev podpore. Skoro enako visok zne-

sek pa se je tudi nabral pri darovanju v cerkvi. — Prejšnji teden je plašil po naši občini davčni eksekutor. Kar cela dva dneva je izterjaval, oz. rubil; saj pa je tudi imel opravka pri približno 60 gospodarjih, večinoma kmetih. Če bo šlo tako naprej, bo šlo vse na boben. Ne trdi ljudstvo zaman, da so danes davki hujši od vojske.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI.

V zadnji številki je tiskarski škrt, v dopisu od tukaj, v 2. vrstici Kruh Močnih izpremenil v Kruli Močnik. Blagovolite popraviti.*

CRNOMELJ.

Belokranjska orlovska prireditelja se vrši to nedeljo 25. t. m. To bo edina orlovska prireditev letos v Beli krajini. Obeta biti velika. Nova in najbolj zanimiva točka bo štafetni tek, ki se bo vršil ob 11. uri po deseti maši in sicer od velikega mostu do hotela Lakner 100 m, 8 tekačev, vsak to tekel 100 m in palčico bodo podajali drug drugemu. Naenkrat jih bo steklo 5 in kdor bo prej prinesel palčico, ta vrsta tekačev bo zmagala. Ob 2 popoldne bodo litanije in nato obhod po mestu, ob treh pa javna telovadba na orlovskem letnem telovadišču, ki smo ga letos povečali in preuredili. Nastopili bodo: člani proste vaje in proste vaje članice in naraščaj. Simbolične vaje: vera, upanje, ljubezen, izvajajo članice. Nastopi tudi vsa črnomaljska orlovska družina naenkrat; zanimiv bo skok s palico v višino in orodna telovadba. Med edmorem govori slavnosten govor poslanec dr. Franc Kulovec. Po telovadbi je presta zabava na Gričku, svira črnomaljska mestna godba. Dovoljena je polovična vožnja po železnici, velja tri dni. Kupi se vozni listek in se da takoj zigosati na postaji. V Črnomlju pa dobite izkaznico, da ste se prireditve udeležili. Vstopnina za javno telovadbo (stojšče) 2 Din. Ves dohodek je namenjen za Društveni Dom v Črnomlju, ki ga bo v doglednem času treba zidati. Zato vljudno vabimo vse prijatelje, da se udeležijo te prireditve v obilnem številu, četudi bi kaj deževalo. Bog živi! — Na svidenje!

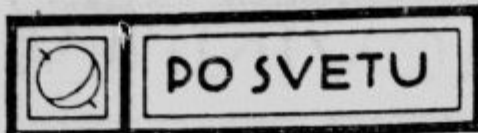
METLIKA.

Naša fantovska Mar. družba je priredila letos izlet k podružnici na Lokvici. Vrli Lokvičani so nas iznenadili s slavaloki, neumornim pritrkavanjem, lepo igro in prijazno pogostitvijo. Pokazali so, da znajo prav ceniti najlepšo fantovsko organizacijo. Čast in hvala jim! — A. V.

LOM.

(Dvojni jubilej.)

V nedeljo smo obhajali 15 letnico župnije in 20 letnico mašništva prezasluznega č. g. župnika Fr. Govekarja. V soboto zvečer so zapeli pevci podoknic č. g. župniku-jubilantu, pritrkovali so zvonovi, in razlegali so se strelji iz možnarjev. V nedeljo je bila ob 10 slovesna sv. maša. Slavnostni govornik so bili naš rojak č. g. župnik Kocjančič. Popoldne po litanijah je priredilo naše prosvetno društvo lepo proslavo na župnijskem vrtu. Nastopali so



Na Francoskem se menjajo vlade kakor za stavo. Briand je desetkrat sestavil vlado in s tem posekal celo našega g. Uzunovića, ki se je že tudi dobro navadil krpati vlade. Enajtič mu pa ni šlo več. Zamenjal ga je Herriot, čigar vlada pa ni preživeła niti enega dne. Za Herriotom je po daljšem času spet prišel na vrsto Poincare, ki se je v torek predstavil zbornici s svojo narodno koncentracijsko vlado. Povratek Poincareja k francoskemu vladnemu krmlu je vzbudil v Nemčiji veliko razburjenje. Ko je bil Poincare zadnjič ministrski predsednik, je vodil napram Nemčiji precej nasilno in izsiljevalno politiko, kar se tudi zdaj Nemci boje. Vzrok vednih francoskih vladnih kriz pa so francoske finance, katere so tako težke, da prehaja strah pred gospodarsko katastrofo tudi nad ljudstvo.

Rusija, 21. t. m. je umrl v Moskvi v 49 letu starosti narodni komisar Feliks E. Dzeržinski, predsednik vzhodnega gospodarskega sveta in dolgotrajni šef zloglasne »Čeke«, izjemne komisije za pobijanje protirevolucije in je kot tak povzročil veliko prelivanja krvi. Po prvih poročilih ga je zadela kap, po novjših pa je bil zastrupljen. Sovjetska policija je aretirala vsled tega med drugim ob tej priliki tudi več aktivnih častnikov rdeče armade in bivšega ljudskega komisarja Sokolnikova.

Na Češkem bodo čez 10 mesecev imeli zopet volitve novega prezidenta republike. Borba za novega predsednika se vrši že sedaj dasi zaenkrat samo za kulisami. Današnji predsednik češkoslovaške republike dr. T. G. Masaryk je tako popularna osebnost, da je proti njemu težko voditi borbo v narodu. Če bi se vršila volitev potem ljudskega glasovanja, bi brezdvomno vsak protikandidat podlegel; ker pa volita predsednika poslanska zbornica in senat, pa je mogoče več kombinacij; kakršna je pač parlamentarna večina. Po mnenju oseb, ki poznajo češkoslovaške politične razmere, bi utegnili priti v poštev kot protikandidata dr. K. Kramar, voditelj narodne demokratske stranke, in Švehla, voditelj agrarne stranke, ki je najmočnejša češkoslovaška parlamentarna stranka.

Rumunska zunanja politika. Enkrat smo že omenili, da piha v Rumuniji zadnje čase čisto drugačen veter v zunanji politiki, in sicer veter, ki ni nič kaj blagodejen za balkansko politiko in ki brezdvomno ne izvira iz Rumunije same. V tem oziru je med drugim zelo značilna namera rumunskega ministrskega predsednika Avarascuja, ki hoče te dni potovati v Italijo, da se pogodi z Mussolinijem za skupno balkansko politiko. Ob tej priložnosti mimogrede pono-

govorniki in govornice naših organizacij s preprostimi, pa lepimi govori. Nastopili so tudi trije deklamatorji ter čestitali č. g. župniku, našemu slavlencu, k 20 letnemu jubileju. Nastopali so pevci in tamburaški zbor. To je bil dan, ki bo ostal vsem Lomljanom v neizbrisnem spominu.

vimo besede ki jih je v zadnji številki »Socialne misli« napisal o tisti Italiji, v katero se gre Avarascu pogajati dr. Korošec; tako le piše: »Italija pomeni permanentno (stalno) nevarnost za mir na Balkanu, a tudi permanentno nevarnost za integriteto« največje balkanske države, kraljevine SHS. V Avarascujevi nameri pa tudi najbrž tiči vzrok, zakaj je Rumunija odbila predlog grške vlade, da naj bi se takoj začela med Grčijo in Rumunijo pogajanja za sklenitev prijateljske pogodbe, vojaške konvencije in razsodiščne pogodbe. Še bolj kot to pa je značilno napeto razmerje med Rumunijo in Bolgarijo. 4. t. m. je v Starem selu v Dobrudži eksplodirala bomba. Rumuni trdijo, da so vrgli bombo bolgarski komiti na žandarmerijsko postajo; Bolgari pa pravijo, da je le žandar nerodno ravnal z njo, da mu je v rokah eksplodirala. Naj je že bilo kakor koli: Rumunija je takoj po dogodku poslala bolgarski vladi zelo oster protest, na katerega je Bolgarsija odgovorila nič manj ostro. O dogodku piše vse evropsko časopisje in bo najbrž prišel še pred Zvezo narodov. Dogodil se je — kakor že omenjeno — v Dobrudži, v čisto bolgarski pokrajini, katero hoče Rumunija s silo asimilirati (t. j. porumuniti) in kjer naseljuje kucovlahe, ki so pribežali v Rumunijo iz grške Makedonije. To postopanje pa boli bolgarsko ljudstvo tako ono v Dobrudži kakor tudi ono v Bolgariji sami in v tem je tudi globlji razlog neprijateljskega razporedenja med obema državama.

Zadnji dogodki na Grškem. Novi predsednik republike Pangalos je preganjal na otok Naksos večje število svojih političnih nasprotnikov, med njim dva bivša ministrska predsednika in več bivših ministrov. Da opraviči pred narodom ta svoj korak, je izdal manifest (proglas), v katerem obdolžuje izgnane politike zarote zoper obstoječi red v Grčiji. Njegov proglas pa je vzbudil v javnosti veliko nezadovoljstvo in strah pred novimi preganjanji. Nekateri listi, ki so doslej podpirali Pangalosa, sedaj obsojajo njegovo delo. Po najnovejših vesteh so politične izgnance z otoka Naksos že pustili na svobodo.

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu i. t. d.**

Prepričajte se o trpečnosti
vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne
Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31
in pri podružnicah Maribor, Vetrčje 20 ter Kamnik, Sela 4

POLITIČNI
ZAPISKI

IZOBRAZBI



p Orjune bo menda vendar konec. Že je izgledalo, da bo obstala tudi po zadnjem nastopu proti ljubljanski policiji, zadnje vesti pa vendar zatrjujejo, da jo bodo razpustili. Mi samo ne razumemo dosedanjega popustljivega nastopa oblasti proti organizaciji, ki je nevarna državi in državljanom.

p Škandal. Ministrstvo zunanjih zadev so vzeli v zakup srbski radikali. Vse uradništvo tega ministrstva, zlasti pa vsi naši zastopniki v tujih državah, so radikali. Ti gospodje pošiljajo kot naše zastopnike po svetu včasih nesposobne in pokvarjene ljudi, ki nam delajo sramoto. Zadnji škandal se je dogodil v Trstu, kjer je naš konzul Stepanović izginil in pobasal preko milijon italijanskih lir državnega denarja. Gospod Stepanović je bil ugleden radikal in solastnik radikalnih listov. Policija ga išče, pa ga doslej še ni našla.

p Preganjanje katoličanov. V Bosni izvajajo državna uprava hud pritisk na grko-katolike, ki so združeni s katoliško cerkvijo. Pravoslavni skrunijo njihove grobove, preganjajo duhovnike, kradejo po cerkvah, pa se nihče ne zgane. Katoliki ne dobe pravice. Ministrstvo vsako njihovo prošnjo zahteva v Belgrad, in je ne reši — ubogo katoliško ljudstvo pa trpi. Nov dokaz, kako nam je potrebna močna katoliška politična stranka.

p Radič je izključil iz svoje stranke ministra dr. Nikiča. Zato so pa še naslednji bivši radičevci izstopili in šli za Nikičem: Ivan Caldarevič, Kovačević, Znidarič, Bačmaga, Klaič, Cimer in dr. Ivan Lončarevič. Tudi minister dr. Superina še premišljuje, kam bi se nagnil. Minister dr. Krajač hodi v politiki svoja pota in se ne meni dosti za Radičeva navodila. Tako ima Radič v vladi samo še dva zanesljiva prijatelja: Dr. Šibenika in našega Puclja.

p Kaj je s Pašičevo boleznijo? Pašičevi prijatelji hodijo v Karlove Vare in prenašajo njegova pisma. V Belgradu pripovedujejo, da je Pašić vsak dan krepkejši. Drugi pa vedo povedati, da Pašić ne bo nikoli več toliko zdrav, da bi mogel prijeti za resno delo. Iz Karlovih Varov bo šel v neko francosko kopališče.

p Uradniške plače je znižala vlada. S tem hoče prištediti 150 milijonov Din. Ta odredba je vzbudila velik vihar nezadovoljstva med uradniki vse države. Gotovo je, da so bili pridni in vestni uradniki že dosedaj tako slabo plačani, da so težko živeli. Zanje je to hud udarec. Vlada naj bi vzela plače raznim belgrajskim postopcem, ki kradejo čas in denar, pa bi tudi privarčevala tako vsoto. Toda tem se ne sme nič hudega zgoditi, ker so v Belgradu. Tudi uradniki v Belgradu se malo menijo za te odredbe, bodo pa bolj »prikiskali« in »bakšiša« bo več. Tudi to je centralizem. Sedaj ga čuti pošten slovenski uradnik, ki je najbolj zvesto trobil v Žerjavov rog.

Velika manifestacija katoliških
Slovencev pri Sv. Štefanu
v Chicagu.

Glasilo SK Jednote poroča: Take veličastne verske manifestacije, kakor so jo imeli dne 21. junija t. l. ameriški Slovenci pri sv. Štefanu v Chicagu ameriška Slovenija še ne pomni. Okrog 7. ure zvečer je bil prostor okrog cerkve sv. Štefana podoban pravemu mravljišču.

Najprvo je vkorakala v cerkev duhovščina s prevz. škofoma dr. Jegličem in dr. Gnidovcem. Za njimi 250 članov društva Najsv. Imena in društvo Krščanskih žena in mater. V prednje klopi so šli najprvo nad 10 kandidatov društva Najsv. Imena. Na drugi strani pa je bila velika vrsta kandidatij za društvo Krščanskih mater in žena.

Slovesno pridigo je imel sam prevzvišeni škof ljubljanski dr. A. B. Jeglič. Vzvišene očetovske besede prevzvišenega so segale vsem globoko v srca in bodo ostale vsem v neizbrisnem spominu.

Nato je prevzvišeni blagoslovil zastavo društva Najsvetejšega Imena in sprejel v društvo nad 100 novih članov po obredu društva Najsv. Imena. Krasen in znamenit je bil prizor, ko je prevz. škof v svoji škofovski opravi zaprisegal nove kandidate. Slovesno jim je prevzvišeni stavjal vprašanje iz obrednika in kandidatje so krepko in glasno odgovarjali in obljubljali večno zvestobo evharističnemu Kralju Jezusu, v katerega društvo so pristopili. Prav tako tudi kandidatije za društvo Krščanskih mater in žena. Vse bo ostalo udeležencem, ki so videli te lepe obrede, v neizbrisnem spominu.

Okrog 8. ure zvečer pa se je vršila slavnostna procesija z Najsvetejšim in to pot zunaj na prostem. Štirje možje so nosili nebo, pod katerim je nesel prevz. knez in škof dr. A. B. Jeglič presv. Rešnje Telo, ob asistenci številne duhovščine. Kot častna straža so šli ob strani prevzvišenega štirje Kolumbovi vitezi v svojih uniformah četrtega reda.

Nekaj posebno značilnega je bilo to, da so vsi v procesiji nosili v rokah goreče sveče, kar je v večernem polumraku naredilo najlepši prizor.

Še to naj ne pozabimo omeniti, da je v procesiji krasno pelo pod vodstvom prof. I. Račiča cerkveno pevsko društvo »Adrijas«, katere pevke so nosile v procesiji lepo slovensko narodno nošo, kar je naredilo slavnostni obhod še toliko lepši.

Po svetem blagoslovu pa se je oglašil na cerkvenih stopnicah domači preč. g. župnik Rev. K. Zakrajšek, O. F. M. ter je z gromovitim naglasom zahvalil vse udeležence. Nato pa je spregovoril še o presveti Evharistiji in Njemu Kralju, kateremu se te dni klanja ves svet. Vprašal je tudi vse svečano, ako hočejo ostati še zanaprej zvesti temu evharističnemu Kralju. In vsa ogromna množica je dvignila kvišku goreče

sveče in zaoril je gromovit odgovor: hočemo in prisegamo.

Vsega ljudstva skupaj je bilo okrog cerkve prav gotovo do 2000. Procesije pa se je udeležilo nad 1500 ljudi.

Iz življenja Svete Cerkve.

Nezedinjeni verniki se vračajo v Cerkev.

V katoliško cerkev je prestopil pravoslavni duhovnik in dekan v Czechovu pri Lucku. Ta slučaj je v zadnjem času že osemnajsti, ko se je na Poljskem vrnil pravoslavni duhovnik v katoliško Cerkev. — V Potapiju v Nižnajoj se je pravoslavni duhovnik Emil Potapij vrnil z vso župnijo v naročje rimsko-katoliške Cerkve. Prav tako se je povrnilo v okolici Karbina na Ruskem veliko pravoslavni duhovnikov v našo Cerkev. Nagnil jih je k temu zgled junaškega apostola za zedinjenje duhovnika Koronina.

V Ameriki se je povrnil pravoslavni škof Dzubai z 30 svojimi duhovniki med katoličane. V okolici Nazareta v sveti deželi je poslalo 6000 vernikov pravoslavne cerkve odposlance do papeža, da jih sprejme v našo Cerkev. Pripravljeni so sprejeti vse pogoje, pod katerimi prestopijo, izvemši orientalske obrede.

Poročilo protestantskega župana iz
New Yorka.

Drugi župan mesta New York je izjavil, čeprav protestant, na nekem zborovanju, da je mogoče javno nenravnost uspešno pobijati le na podlagi katoliške vere. Šola ne more, če še tako pospešuje znanost in vednost, zaustaviti veletoka nenravnosti. Tudi ona potrebuje zaslonbe v Cerkvi. Po tej izjavi je župan nadaljeval dobesedno: »Večkrat mi prihajajo ugledne, med njimi tudi uradne osebnosti iz Londona, Pariza, Berlina, Tokija, Avstralije in drugih krajev in mest celega sveta povpraševati, na kakšen način se nam je posrečilo očistiti njujorške ulice javne nenravnosti, pregnati protitutke in zabraniti, da revni ljudje ne oddajo svojih stanovanj izprijenim ženskam, in tu jim priznam, kar moram tudi vam, čeprav protestant, javno priznati, da je kaj takega mogoče le s pomočjo katoliške vere. Vedeti namreč moremo, da imamo lepo število policajev in javnih uradnikov ravno v vrstah katoliških mož. Brez teh bi tudi naše mesto slovelo po nenravnosti.«

Katoličani in časopisje.

»Brezbarvno časopisje in sploh berilo je morda najnevarnejša krinka, pod katero se vliva strup svobodomiselstva in brezverstva v človeške duše. S takim berilom se seje v duše nezaupanje do Cerkve, dvomi nad božjim razodetjem, da naravnost očitno in še bolj prikrito brezverstvo.« (Angleški škofje.)

»Pravi kristjani ne bero brez važnega vzroka in brez postavnega cerkvenega dovoljenja nobenega spisa brezvercev in drugovercev, svobodomiselnih in odpadnikov, sovražnikov in zasmeovalcev vere in Cerkve. Pravi kristjani tudi ne izpostavljajo svoje vere v nevarnosti z branjem veri sovražnih časopisov. Pač pa podpirajo pravi katoličani požrtvovalno in z vsemi močmi dobro časopisje, posebno v sedanjih težkih časih; kakaj brez dobrega časopisa izgubimo katoličani merodajni in potrebni vpliv na javno življenje — in uprav s tem smo se dotaknili najbolj pekoče rane v našem stoletju. Tu je na mestu še prav posebno naš klic: Nazaj k Bogu!« (Skupni pastirski list avstrijskih škofov.)

»O našem katoliškem časopisju velja beseda: Tua res igitur, zate gre, o katoliško ljudstvo, gre za tvojo srečo in nesrečo. In vsak katoličan bi moral govoriti o katoliškem časopisju: Tu gre zame, moja zadeva je to. Gre za neštete zadeve katoliškega življenja prav posebno v javnosti. Treba torej, da pokažejo katoličani za svoje katoliško časopisje največjo darežljivost.« (Iz govora kardinala Faulhaberja v Monakovem.)

Slabi papeži.

Sloviti pridigar jezuit p. Roh je nekoč v več govorih govoril o papeštvu. Zaključil pa je svoje govore s sledečimi besedami: »Govorili bomo o ustanovitvi papeštva, o njegovem velikem pomenu, o razvoju in o zaslugah. Preostane mi le še spregovoriti o tistih papežih, ki jih sovražniki svete Cerkve tako radi vlatijo na dan, posebno tedaj, kadar hočejo udariti po katoličanih. Priznam, da so res bili nekateri papeži — jih je pa prav malo —, ki so kot ljudje, kristjani, kot duhovniki in kot vrhovni poglavarji svete Cerkve pozabili na svoje dolžnosti in tako postali v pohujšanje. Pa kaj naj torej rečem še več o njih? Znano je, da se dobijo živali, ki imajo strašno poželenje po mrhovini in da zanje ni večjega užitka kot da se napasejo z njo. So pa tudi ljudje, ki imajo podobno poželenje zlasti, ko gre za kak gnil ud katoliške Cerkve in podobno veselje, da se naslanjajo nad tako gnilobo. Prav posebno veselje pa še občutijo ob spominu na slabe papeže, zato storijo vse, da se z njimi mastijo. Pustimo jim to zabavo! Za nas pa imajo slabi papeži, škofje in duhovniki drug prevažen pomen. Le nov dokaz so nam, kako resnične so besede Kristusove: »In peklena vrata ne bodo Cerkve premagale.« Tudi to, kar je slabega in gnilega, ni moglo uničiti drevesa, ki ga je Kristus zasadil in ga ne bo uničilo na veke. Le prepustimo torej mirne vesti vso mrhovino sovražnikom naše Cerkve, da se z njo naslaja, mi pa glejmo raje na krasno cvetje in sadje, ki poganja na deblu Kristusove Cerkve in bo poganjalo do konca sveta.«

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 16

Grozovito preganjanje Cerkve v Mehiki.

Tistim, ki pripovedujejo, da nam Slovencem ni treba politične stranke, ki bi se borila predvsem za pravico katoličanov, katoliških ustanov in katoliške cerkve na našem ozemlju, tistim, ki pravijo, da v politiki ni treba verskih načel, naj bo Mehika svarilen zgled.

Poslušajte, kaj pravi o tej deželi južnoameriški škof Drossaerts iz Columbijе:

»Na vsak korak vidimo v Mehiki strašno nasprotje. Cela dežela je za 99 odstotkov katoliška. Njeni prebivalci so izredno pobožni in verni, država ima izredno slavno katoliško preteklost. In v taki popolnoma katoliški deželi nimajo katoličani nobene pravice in nobene svobode. Na vsak korak se vsako izpovedovanje katoliškega življenja najbrutalneje zatira, pri vsaki priložnosti se kruto žalijo katoliška čustva in prepričanje. Euharističnega kongresa, ki se je vršil v Mehiki, se sicer vlada vsled prisotnosti številnih tujcev ni upala prepovedati, toda po skrivnih potih, zlasti s tem, da je podpirala socialiste in komuniste, je ovirala in motila najlepše svečanosti. Tako bi se bil moral predvečer glavnega dne kongresa praznovati v velikem gledališču glavnega mesta. To gledališče je last nekega katolika. Vse, kar ljubi lepo umetnost, je prišlo. V prvih vrstah so sedeli škofje, celokupni diplomatski zbor in mnogo odličnega občinstva. Vstopnina je bila precej visoka, da bi se s tem vsaj deloma krili stroški kongresa. V zadnjem trenutku, ko je vse čakalo, da se dvigne zastor, je stopil predenj duhovnik in moral pozvati navzoče, naj se odstranijo, ker so socialisti ukazali godbenikom, da ne smejo svirati na tej proslavi in so prepredili, da bi mestna elektrarna dajala za ta večer potrebno luč v gledališče. Res so luči takoj ugasnile in udeleženci so morali oditi. Poleg tega so socialisti napovedali bojkot gledališču, ker ga je njegov lastnik dal na razpolago za versko slovesnost. Ista usoda je doletela tudi lastnike vseh drugih poslopij, ki so odstopili svoje prostore za kongresne slovesnosti.

Vse to si upajo socialisti samo s tihim privoljenjem vlade.

Sam predsednik republike je izjavil, da po oktobru 1926 v Mehiki ne bo več katoliške vere. To se sicer ne bo zgodilo, toda predsednik dela z vsemi sredstvi za ta strašen namen. Svečenike tako preganja, da jih je n. pr. v celi deželi Tabasco samo še sedem. Brezverski predsednik in njegova vlada ne pustita postaviti nobenega spomenika slavnim katoliškim možem. Najraje bi videla, da bi se vrnilo poganstvo, tisti časi, ko so ravno na tem mestu, kjer stoji danes največja katedrala v Ameriki, darovali maliku Huitzili-pochtli 70.000 človeških žrtev.

Kako je vendar katoliška Mehika mogla dobiti tako veri in cerkvi sovražno vladno in predsedniško? Poleg vseh drugih vzrokov je gotovo glavni ta, da se tamkajšnji katoličani niso zavedali pomena močne katoliške politične organizacije. Tako so delali kot naši SHS, ki pravijo, da so dobri verniki, pa mislijo, da vera v politiki ni

treba. Tako volijo poslance, ki potem v Belgradu predlagajo kancelarparagraf, ki pomeni preganjanje duhovnikov, podpirajo Radiča, ki je vzel našim podeželskim kuhetom plače. Da, celo taki se dobo, ki glasujejo z Žerjavom, čeprav vsa država ve, da bi liberalci v žlici vode utopili vse, kar je s cerkvijo in vero v zvezi.

Zapomnimo si: le dokler bomo katoličani složno vsi kot eden nastopali v državi za brambo verskih in cerkvenih svobod, le toliko časa bomo imeli kolikorkoli svobode in besede.

Protestantizem v Angliji propada.

Propadanje protestantizma v Angliji dokazuje dejstvo, da je na ozemlju, kjer je prej službovalo 50 anglikanskih župnikov, sedaj komaj še devet in jih prav nič več ni potreba. To dejstvo je ugotovil zbor voditeljev anglikanske visoke cerkve v Newcastle —

SLOVENSKI SV. IZIDOR.

Naš domači tiskarski reprodukcijski trg je zadnja leta popolnoma odpovedal. Še pred leti si lahko kupil karto ali celo serijo reprodukcij slovenskih originalih, ponajveč M. Gasparija. Danes pa skoro zaman brskamo po trgovinah in založnicah za njimi.

Prav gotovo premorejo slovenski upodabljajoči umetniki marsikateri original, vreden reprodukcije, katere bi lahko pokazali tudi izven naše periferije in ni s te plati prav nikakega pomanjkanja. Pač pa so založniki vsled lastne podjetnosti krivi, da se pri nas razpešča samo nedovski šund. Res je, da so se do povojne dobe naš tiskarska podjetja borila s tehnično pomanjkljivo urejenimi obrati, zato pa bi se lahko danes, ko imamo lastne ključarne in z modernimi reprodukcijskimi stroji opremljene tiskarne, ista lahko pomisle z proizvodi, ki bi prav lahko prednjačili odin, ki jih stalno uvažamo.

Reprodukcije sv. Izidorja — slovenskega kmetu, po originalu M. Gasparija, ki jih je nabrala družba »Verat« v Ljubljani, so očiten korak k zboljšanju teh nedostatkov. Ne le, da so reprodukcije zelo verne originalu (to je itak le sprječilo tiskarne!). Z njimi je prišla na trg podoba, ki je zbog neoporečne umetniške vrednosti in pomembnosti za našega kmetovaleca posebej vredna, da jo nabavi vsaka slovenska rodbina.

Čas je, da se še enkrat pomene iz naših hiš tisti brezpomembni šund, ki so nam ga nakopili nemški agenti.

Z razpeščevanjem reprodukcij po dobrih slovenskih originalih se bo dvignilo razumevanje naše umetnosti med ljudstvom. Tako izobraženo bo samo odklanjalo druge podobe. »Verat« bo s takojšnjim založništvom reprodukcij še drugih slovenskih umetnin zamašila vrzel v naši tiskarski produkciji, umetnostno kulturno pa s tem storila vse, kot vse dolgovorne razprave umetnostnih pisnikov — švadronejev.

DOBRO BLAGO!

NIZKE CENE

»OBLAČILNICA«

manufaktur. trgovina na debelo in drobno

Ljubljana, Miklošičeva cesta

ima najlepšo in največjo izbiro razne suknja, hlačevine, volnenega blaga, ženske obleke, barhenta, flanele in druge gega perilnega blaga

po izredno nizkih cenah

Naročniki »Domoljuba«, kupujte manj fakturno blago le pri »OBLAČILNICI«

Kakor je delala že Vaša stara mati. bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridelkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridelanek
k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.



POZDRAVI SLOVENSKEGA FANTOV 30. peš. polka IZ METOHIJE.

Iskrene pozdrave pošiljamo staršem, fantom in dekletom, znanec in prijateljem sledeči vojak v Metohiji:

Martin Kočvar, Škocjan; Franc Trbanc, Škocjan; Martin Zupančič, St. Jernej; Franjo Prime, Bela cerkev; Alojzij Ojsteršek, Laško; Jožef Polžek, Laško; Jože Lapornik, Laško; Rudolf Oblak, Laško; Joško Negro, Židani most; Ivan Valentinič, Židani most; Anton Seničar, Sv. Stefan; Ivan Breznikar, Trbovlje; Jožef Perc, Planina; Maksim Kristančnik, Prevalje; Jurij Stancer, Maribor; Anton Poberžnik, Kranjska gora; Franc Savrič, Brežice; Franc Lipovšek, Lukovca; Jernej Preložnik, Mozirje; Vinko Mlinarič, Pristava; Franc Kolman, Planina; Martin Ulaga, Laško. — Martin Drobnač, Ponikva; Jožef Majko, Gornji grad; Lambert Vilovšek, Luče; Miha Tavžer, Braslovce; Konrad Melov, Rečica; Jakob Belina, Slivnica; Albin Požedel, Polzela; Franjo Voga, Slivnica; Martin Tržan, Zalec; Jožef Drenovšek, Čemšenik; Janez Kuker, Luče; Anton Potočnik, Nova Štifta; Ivan Krivec, Luče; Leopold Kunst, Polzela; Ivan Strmšnik, Šmartno; Jožef Kotnik, Nova Štifta; Jožef Beruš, Zagorje; Franc Matko, Braslovce; Franc Trglav, Polzela; Franc Hohnik, Polzela; Ivan Zupanc, Polzela; Anton Rokonič, Braslovce; Josip Kutuš, Mengeš; Franc Horjak, Sevnica ob Paki; Lovrenc Motek, Podčetrtek; Peter Lebar, Trojane; Anton Flere, Mozirje; Franc Agreš, Žusm; Janez Kotnik, Nova Štifta; Franc Novak, Trojane; Jakob Čančak, Zibih; Jožef Tergrav, Breg; Janez Kreže, Prebold; Stefan Borovnak, Juvanje; Jožef Štuh, Sv. Frančišek; Leopold Jurič, Mozirje; Franc Zehelj, Račna; Ivan Zupan, Polzela; Martin Pavlin, Orešje; Leopold Mikal, Čemšenik; Leopold Kajbič, Vransko; Jakob Rihter, Nova Štifta.

ORMOŠKI OKRAJ.

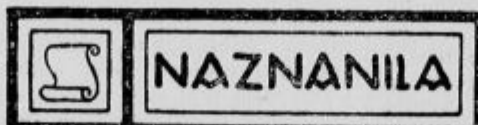
Ni kmalu v gospodarskem oziru tako zanimivega okraja v Sloveniji kot je ormoški.

Ako se pelješ po dravski dolini od Ptuja proti Čakovcu, si presenečen, ko vidiš razsežna in rodovna polja. Lepe hiše z velikimi gospodarskimi poslopji pričajo, da v njih stanujejo gospodarsko napredni kmetje. Kako pa se šele začudiš, ko vidiš v njih hlevih številno govejo živino, skrbno gojeno, enake barve in ene pasme — pingavsko.

Misliš, da si ali v Pingavu ali pa v kakem drugem avstrijsko-alpskem kraju. Ta goveda ne odkrivajo le glede rasti in čistosti pasme, le našo gorensko pingavsko govedo, temveč lahko smelo trdimo, da ne zaostaja dosti za originalnim pingavskim govedom. Tovrstni biki ormoškega okraja so znani po mariborski in ljubljanski oblasti in se v zadnjih letih v izdatni množini razpošiljajo v Bosno in Hercegovino. Znano je, da poleg dobro razvite govedoreje prosišča tudi v ormoškem okraju konjereja. Konji so mrzlokrvni, noriško-belgijskega plemena, zelo dobro razviti ter se prištevajo med najlepše konje. Ze pred vojno so se izvažali v Madžarsko, v industrijske kraje bivše Avstrije in zlasti na Bavarsko. Dandanes pa prihajajo po nje kupci iz Avstrije in Italije. Tudi naša država kupuje svoje mrzlokrvne žrebce v izdatni meri v ormoškem okraju.

Omenjena naj bo še svinjereja tega okraja. Ze meseca marca vsakega leta začnejo prihajati konji iz vseh krajev Slovenije in bližnje Hrvice v Ormož po mlade prašičke. Izvoz traja do junija. V prejšnjih letih so se svinje izvažale v alpske dežele kot tudi v Istro. Svinje so bele, navadno jorkširskega plemena in nenavadno dobre za mast. Ze v enem letu dosežejo povprečno težo 180 kg.

Takorekoč srednjeevropski sloves imajo vina ormoškega okraja, ki prihajajo v konzum pod raz-



Duhovne vaje za gospodinjice v župniških bodo prvokrat letos od 18. avgusta zvečer do 22. avgusta jutraj pri č. uršulinkah v Ljubljani. Prihod točno 18. avgusta ob 6 zvečer. S seboj naj prinese oskrbnino (okoli 120 Din), rožnatevec itd. in še posteljne ruhe. Pozneje bi bil ugodnejši čas, a takrat so v samostanu gojenke. Vabimo k obilni udeležbi! Priglašujte se takoj samo na naslov: Č. predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani.

Leše. V nedeljo 1. avgusta popoldne ob 2 odkrijemo ob cerkvi vojni spominek. Bližnja naša okolica, pa tudi daljnji prijatelji in znanci, ste k tej pomenljivi slavnosti vladno vabljeni. — Na svidenjel

Šentpeterska orlovska srenja priredi dne 8. avgusta 1926 popoldne v Hrušici telovadni nastop. Ob 3 javna telovadba na društvenem vrtu v Hrušici.

Izobjljeno. En paket, vreden 700 Din, je izgubila revna ženska dne 10. julija. V paketu je bila modra križasta bluza, eno črno ševčasto krilo in nizki čevlji. Zraven je bila kuverta s 100 dinarji in naslov Cilka. Najditelja najlepše prosi, da sporoči ali vrne na naslov: Nadica Rogelj, Rimska cesta 2 v Ljubljani — ali: Terezija Rogelj, šivilja, Nemška vas, pošta Trebnje.

Dev. Marija v Polju. — Zahvala. Podružnica Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je slavnost odkritja spomenika padlim vojakom tako sijajno izvršila. — Odbor.

Javna zahvala. Podpisani se v imenu cerkvenega predstojništva romarske cerkve M. B. na Planinski gori zahvaljuje lesni družbi »Sclabra« v Trstu, ki je velikodušno podarila cerkvi les za kritje strehe v vrednosti 1735-65 lir. Marija na Planinski gori naj bo bogata plačnica! — Župni urad v Studencem, dne 23. julija 1926. Dom. Janež, župnik.

Zahvala. Združenje vojnih invalidov, vdov in sirot, krajevni odbor v Ljubljani, izreka vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k prireditvi v St. Vidu nad Ljubljano dne 11. julija, najprišrčnejšo zahvalo. Čutimo se dolžne iskreno se zahvaliti gg. Vrančiču, Novaku in Gajeti za prijazno sodelovanje, g. katehetu Kogelju za godbo tambura-

ličnimi imeni. Imeni kot »Ljutomerčane«, »Jeruzalemece« sta pač znani vsakemu v Ljubljani in Zagrebu kakor tudi na Dunaju in v Gradcu. Mozler in moškati silvanec pa sta dve najbolj tipični vrsti ormoških vin.

Ker je omenjeni okraj v gospodarskem oziru tako napreden in raznovrsten, zato je gospodarska razstava v Ormožu popolnoma na mestu. Ista se vrši od 8. do 15. avgusta 1926 po sledečem vporadu: Otvoritev obrtne v nedeljo 8. avgusta ob 9, razstava konj noriške in belgijske pasme isti dan ob pol 12, razstava govedi pingavske pasme v ponedeljek 9. avgusta ob 10 in razstava žlahtnih vin iz ormoškega okraja v torek 10. avgusta ob 10 popoldne. Obrtna razstava traja ves teden; ostale so enodnevnne.

Legitimacije za polovično vožnjo se dobe v Sloveniji pri vseh podružnicah Slavenske in Kreditne banke ter tobačnih zalogah; na Hrvaškem pa pri podružnicah Prve hrvaške štedionice. — Legitimacija stane 15 Din.

Na željo se posetnikom preskrbi stanovanje. Treba se je tozadevno z dopisnico obrniti na odbor okrajne obrtno-gospodarske razstave v Ormožu.

škega zbora v St. Vidu, gg. pevcem pevskega društva »Krkovo-Trnovac« v Ljubljani, vsem sodelujočim in tudi vsem, ki so posetili našo prireditev. Prišrčna hvala vsem in vsakemu posebej a prošnjo, da ohranite še nadaljno naklonjenost do ubogih vojnih žrtve. — Odbor.

Šmartno pri Ljuti. Letna veselica Gasilnega društva se ne vrši, kakor prvotno javljeno 8. avgusta, temveč v nedeljo, dne 5. septembra. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Prostovoljno gasilno društvo Muljava priredi v nedeljo 8. avgusta vrtno veselico na vrtu g. Fr. Zajca na Muljavi 9. Prijatelji poštene, preproste domače zabave najvjudneje vabljene! K obilni udeležbi vabi odbor.

Meh za smeh.

Gospa: »Kako pa se ta konzervna škatlja odpre?« — Prodajalec: »Natančno navodilo se nahaja znotraj.«

...

Kmečka gospodinja: »Tu imate nekaj. Hudo je biti hrom, vendar pa Boga zahvalite, da niste slep, to je še mnogo hujše.« — Berač: »I, seveda je. Ko sem kot slepec beračil, so mi ljudje vedno ponarejen denar dajali.«

...

— »Kako pa kaj vaš novi tajnik?« — »Ta pa zna, postal je naravnost nenadomestljiv.« — »No, potem vam pa čestitam.« — »Hm, ja; tako je spravil vse navskriž, da se brez njega nikakor ne spoznam.«

...

Nekdo je priletel na policijo ter prosil, če ga pustijo k vlomilcu, ki je vlomil v njegovo stanovanje. — »Kaj pa mu hočete«, ga vpraša službujoči stražnik. — »Vprašal bi ga le, kako je napravil, da je prišel v stanovanje, ne da bi ga moja žena slišala; jaz namreč to že deset let poskušam, pa mi ne uspe.«

...

V brivnici: »Ah, prosim, ne ostržite mi lase prekratko, sicer me bodo imeli za mojo ženo.«

...

Predstojnik davkarje: »Veste kaj, Marko, kadar mene ni tukaj, ste vi najbolj len človek v uradu!«

...

Nekdo se je dolgo tožaril. Ko je prišlo do glavne obravnave, je moral pa nenadoma odpotovati. Zato je naročil svoemu odvetniku, naj brzojavi izid za njim. Odvetnik je proces dobil, zato ves vesel brzojavi: »Pravica je zmigala«. Takoj je prejel odvetnik brzojavni odgovor: »Vložite pritožbo!«



Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

»Tega vi seve ne morete razumeti, toda zaljubljen sem se kakor vsi drugi fantje do ušes. Sedaj se ne morem več spomniti, kje in kako sva se sešla, pa menim, da je bilo domov grede z velike tekme, kjer so me kot zmagačca ovenčali z lovorjem. To me je prikupilo dekletom in takrat sem menda prvič zagledal tisti obraz, ki me je zasledoval četrto stoletja in zaradi katerega sem prepotoval tritisoč milj na suhem in tritisoč milj na morju, da ga še enkrat vidim in postanem za vedno srečen ali nesrečen. Pa naj sva se prvič videla kjerkoli, kesneje sva se često shajala pri velikem, košatem glogu, ki stoji tam doli ob cesti, kjer loči borov nasad goljavo od obdelane zemlje. Nekolikokrat sem ga že šel pogledat, odkar sem se vrnil domov. Zdi se, da ga je strela ožgala, ali pa so ga oklestili, kajti sedaj ni niti polovico tako velik kakor tisto drevo, ki sem ga tako dobro poznal.

Najino ljubezen so seveda gledali postrani. To je bilo neogibno. Jaz sem bil samo kovač, ona pa je bila hči ponosnega, neodvisnega očeta, ki je videl svojega otroka kot ženo ob strani, kakor se je rad izražal, »njeg enakega moža«. Toda ona, ubogo dekle, je bila zvesta kot jeklo. Ko sem slišal, kaj pravi njen oče, sem ji svetoval, naj me pozabi; toda o tem ni hotela ničesar slišati. Tedaj sem stopil pred njega. Sešla sva se neke nedelje, ko sva se vračala od maše. Prej nisva še nikoli govorila. Če bi bil kaj izkušnen, bi ga tudi tedaj ne bil nagovoril.

»Oprostite,« sem rekel. »Kakor sem slišal, niste zadovoljni s tem, da se shajam z Noro.«

Vsega me je premeril in dejal:

»Kdo pa ste vi, za zlodja?«

»Jaz sem Terence Kasey, sin Redmonda Kaseya, kovač v Glenanaaru, in tako pošten kakor vi.«

Onemel je besnosti.

Ko se je pomiril, je rekel, kakor bi preudarjal: »Ne poznam vas, mladi mož, toda to vem: Če bo kdo izmed mojih otrok imel kakorkoli opraviti z vašo družino, ga prekolnem na večne čase.«

»Res je sicer, da sem samo rokodelc,« sem odgovoril, »toda zanjo bom mogel vedno ravnotako dobro skrbeti kakor kak propal najemnik.«

To ga je zadelo, kajti nekateri ljudje so govorili, dasi je slovel kot bogataš, da preveč razsiplje in da je v dolgih.

»Pošten rokodelc,« je dejal, »je ravnotoliko vreden kakor vsakdo drugi. Ničesar ne očitam vašemu pokliču, temveč vam samim. Ne bilo bi mi hujše, da se moja hči omoži za samega zlodja, kot za koga iz vaše družine.«

»Ali je to vaša zadnja beseda?« sem vprašal začuden, da prigovarja moji družini.

»Zadnja beseda, pa ne zadnje dejanje, kakor boste imeli priliko spoznati, ako ne odnehate.«

Ta večer sem se sešel z Noro.

»Moji družini prigovarja tvoj oče,« sem dejal, »ne meni. Kaj mu ni všeč na moji družini, ne vem. Nič se nam ni treba sramovati pred sosedi. Vsaj jaz nisem do sedaj še slišal slabe besede o nas. Ali si ti?«

Ona je povsila glavo in molčala.

»Če tudi ti misliš tako kakor tvoj oče, Norah, tedaj se ločiva. Če se ti zdi, da se ponižuješ, ako se omožiš zame, naj se stvar v imenu božjem konča. Ločila se bova kot prijatelja.«

3

Dvignila je roko. Ah, kako dobro se spominjam tega. Zvestejše ženske Bog do sedaj še ni ustvaril.

»Ted,« je dejala, »obljubila sem ti, da bom tvoja. Če me ti ne zavržeš, je ni sile na zemlji, ki bi naju mogla ločiti.«

Vrezal sem si to obljubo v srce in sem jo še potrdil z veliko prisego. Ah, gospod župnik, ne čudite se, da sem preplul ocean, da jo vidim še enkrat. Tiste noči in neke druge noči nisem mogel nikoli pozabiti. A tedaj nisem slutil, kako naglo bo prišlo razkritje in kako strašna bo ločitev, ki se je nama zdela nemogoča.

O tem seve nisem govoril doma nobene besede. Mladi ljudje so plašni v teh stvareh in vrhutega res nisem vedel, kaj bi rekli starši na to. Namerjal sem zapustiti očetovo hišo, kadar se oženim, in začeti s kovačijo tam doli v Wallstownu ali kje v obližju, kjer sem menil, da bom imel dosti dela, ne da bi škodoval očetovemu zaslužku. Moj oče in mati sta najbrže slišala kaj o tem, a nista ničesar omenila. Oče je bil irske krvi, jaz tudi, in zato je mnil, da bo pametneje, če ne začne govoriti o sitnih stvareh, dokler ne pride čas. In to je bilo popolnoma prav. Toda mati me je nekako čudno, nenavadno pogledovala, zavzdihnila in se potem obračala proč.

XXII. poglavje.

Razkritja.

»Dasi se je po upor leta sedemindesetega navdušenje v ljudstvu več ali manj poglelo, so se moja čustva še bolj razvnela. Z vso nepremišljenostjo mladine sem prosto govoril o onih političnih zadevah, o katerih je najbolje molčati. Pa kaj to! Bral sem irsko zgodovino, zlasti Mitchellovo, in kri mi je vzkipela.

Irsko in Irsko in Irsko mi je bilo vedno v mislih, kadar sem bedel, in v sanjah, kadar sem spal. Kako sem besnel proti njegovim zatiravcem in kako sem hlepel po maščevanju! Toda vso svojo strast sem hranil za njegove izdajavce, od McMurrougha skozi vso našo temno zgodovino, in pri besedi »izdajavec«, »ovadnik« sem bil skoro kakor obseden. Doma so me že zdavnaj nehali opominjati.

Neko nedeljo zvečer smo imeli hudo borbo, veliko preizkušnjo moči v tekmi med župnijami Glenroe in Ardpatrick v grofiji Limerick in Kildorrery v grofiji Cork. Jaz nisem pripadal v nobeno izmed teh župnij, toda Kildorreryjani so me naprosili, da jim pomorem, in od nasprotne strani ni nihče ugovarjal. Bil je krasen večer; vsa okolica je bila zbrana, nam je kipela kri in borili smo se za zmago kot demoni. Na obeh straneh je bilo vse tako napeto, da so pričakovali velikega pretepa; to bi se bilo skoro tudi zgodilo in jaz sem bil nedolžen povod. Po mnogih brezuspešnih poizkusih se mi je posrečilo pognati žogo v obližje znamenja in zavihtel sem svoj lopar krog glave, da ji dam zadnji udarec. To mi je uspelo in tako smo zmagali, toda obenem sem udaril z loparjem zadaj nekega mladeniča po ustih in mu izbil sprednje zobe. Bil sem tako razburjen, da se nisem ozrl, dokler nisem zapazil, da je žoga zletela skozi drogove. Tedaj sem se obrnil. Fant je bil izpljunil svoje krvave zobe in mnogo ljudi se je nabralo krog njega. Takoj so me obdoličili, da sem to storil nalašč, in vi veste, kako se v irski množici razvnamejo strasti. Jaz sem se branil in obžaloval. Toda nje je peklo, da so podlegli, vrhutega se jim je smilil tovariš, tako da jih ni bilo moči potolažiti. Vedno bolj so se razburjali, dokler ni slednjič eden jezno stopil k meni in me udaril, zanašajoč se na njihovo pomoč, ter dejal:

»Nalašč ste to storili, gospod! Videl sem, kako ste ga udarili, vi ovadniško seme!«

Razno.

Oglas na narod. Španski kralj Rama VI. se je leta 1922 poročil. Ker na pa zakon ni dal otroka, dediča, je ženo odslovil, in je izšla v uradnem listu tale izjava: »Ko je Njegovo Velikanstvo imenovalo ono damo za kraljico, je bilo trdno uveljavljeno, da bo izpolnila svoje dolžnosti napram Njegovemu Velikanstvu in napram deželi. To se pa ni zgodilo. Ko se je izkazala za nezmožno, da izpolni svoje visoke dolžnosti in da še naprej zavzema svoje visoko mesto, je Njegovo Velikanstvo sklenilo, da ji bo dalo v bodoče drug naslov.«

Za gluhozeme. Ameriški medicinalec dr. Goldstein iz St. Louisa je napravil aparat, ki meri vse zvočne valove, prilagajajoče na uho, po njih glasnino. Praktično so ga uporabili pri otrokih, ki so jih imeli doslej za gluhozeme; uspehi so bili presenečljivi, otroci so začeli pravilno izgovarjati in po kratkem času tudi popolnoma razumevati.

Bizoni Ta žival, jecnik naše goveje živine, je v Evropi že skoro iztrebljena. Menda jih je v vsaj Evropi samo še 67; 11 jih je v zoološkem vrtu pri Stockholmu in Švedskem, 13 na Nemoškem, 7 na Holandskem, 7 na Angleškem, kar jih je namreč skupaj. Ostali se porazdelijo po raznih zooloških vrtovih. Sedaj so dobili sledove bizonov v porečju reke Kuban v Kavkaziji in je sovjetska vlada omogočila, da se proglasila za narodni park. V takih parkih se sme nihče loviti ali streljati, žival uživa popolno prostost.

Razburljiv prizor. V nekem pariškem cirkusu se je vozil vsak večer sin lastnika z motociklom po deskah v zraku, tako zvitih, da je bil mesnata z glavo navzdol obrnjen. To se večkrat vidi. Nekega večera mu je pa motor ven ušel in padel je dol v levjo kletko, kjer je bila ravno predstava. Kljub temu, da je streho predril in je silovito padel, je bil vendar še tako močan in pri zavesti, da je skozi predrto streho v ušel. Pobegnele leve je ušel. Krotillec toliko časa z roko volverjem strahoval, da mu je prišlo cirkusarje na pomoč, in s pognali leve v drugo kletko.

Sv. Frančišek Asiški. V Italiji so dobili neko sliko, ko, o kateri pravijo, da je to podoba sv. Frančiška Asiškega. Če prebrstavljata slika res tega svetnika, bi bila to tretja podoba njegova slika.



Otroška pravljica.

Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

»Koj!« je rekel polž.

Resnično: čez tri ure se je vrnil s srebrnim krožnikom na glavi. Na krožniku je bil kruh, pečen piškaneč in štiri zrele marelice.

»Tu imate zajutrek, ki vam ga pošilja Sojka!« je rekel polž.

Ob pogledu na to božjo dobroto, se je dondek brž potolažil. A kako je bilo njegovo razočaranje, ko je začel jesti in je ugotovil, da je kruh iz krede, piškaneč iz lepenke, marelice pa tudi ponarejene.

Hotel je jokati, hotel obupovati, hotel zagnati krožnik in vse, kar je bilo na njem, toda od prevelike žalosti ali od velike šibkosti želodca — je padel v omedlevico.

Ko je prišel k sebi, je ležal na zofi in Sojka je sedela blizu njega.

»Tudi to pot ti prizanesem,« je rekla Sojka, »a gorje tebi, če mi še kdaj kako napraviš!«

Storžek je obljubil in prisegel, da se bo učil in da se bo vedno lepo vedel. In je držal besedo potem celo leto. Res, pri izpitih koncem šolskega leta je bil najpridnejši in je dobil najboljše spričevalo — tudi iz vedenja je imel najboljši red: vzorno. Sojka je bila zadovoljna in vesela in je rekla:

»Jutri se končno le izpolni tvoja želja.«

»Ki bi bila?«

»Jutri nehaš biti dondek-lesenjak in postaneš pravi deček!«

Kdor ni videl Storžekovega veselja ob tej toliko pričakovani vesti, si ga ne more predstavljati. Vsi njegovi sošolci so bili povabljeni, da bi prišli drugi dan na slavnostno zajutrek v Sojkiino hišo in pramovali skupno izvenredni dogodek. Sojka je ukazala pripraviti dvesto škodelic kave in štiristo kruhkov, namazanih zgoraj in spodaj z maslom. Obetal se je lep in vesel dan, a...

Žal, v življenju lutk je vedno kak a, ki vse povsvari...

XXX.

Mesto da bi postal Storžek deček, odide s prijateljem Kodelj v »Igriško«.

Storžek je — naravno — koj zaprosil Sojko, naj mu dovoli, da gre po mestu vabit. Sojka mu je rekla:

»Le pojdi in povabi prijatelje k jutrišnjemu zajutreku, a glej, da se vrneš pred nočjo domov. Si razumeš?«

»V eni uri bom že lepo nazaj,« je obljubil dondek.

»Pazi, Storžek! Otroci hitro obljubijo, a največkrat pozabijo držati dano besedo.«

»A jaz nisem, kakor so drugi: kar jaz rečem, držim.«

»Bomo videli. V slučaju, da ne boš ubogal, toliko huje za te!«

»Zakaj?«

»Zato, ker če otroci poslušajo take, ki ne vedo nič več ko oni sami, drevijo vedno nasproti kakemu zlu.«

»Tudi jaz sem to že skusil!« je rekel Storžek.

»A zdaj res ne bom več tak!«

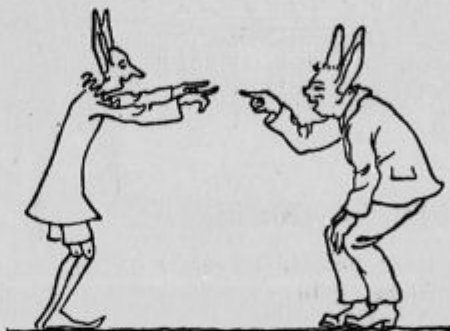
»Bomo videli, če govoriš resnico!«

Nič drugega ni rekel Storžek več, pozdravil je dobro Sojko, ki mu je bila neke vrste mama, in pojoč in plesoč je odšel skozi vrata.

Preden je minila ura, je povabil že vse svoje prijatelje. Nekateri so vsprejeli takoj vabilo in bili veseli, drugi so se pustili spočetka prositi, a ko so izvedeli, da bodo kruhki za kavo tudi od zuma namazani z maslom, so le vsi pristali in rekli: »Tudi mi pridemo, da ti napravimo veselje.«

Zdaj je treba še vedeti, da je imel Storžek med svojimi sošolci in tovariši enega posebno rad, ki mu je bilo ime Ljubo, a so ga vsi klicali Kodelj, ker je bil tenka in suha oseba in goreč, prav tak ko nov stenj pri nočni luči.

Kodelja je bil največja zguba in največji malopridnež v razredu, a Storžek ga je imel vendarle rad. Zato je šel tudi njega iskat na dom, da bi ga povabil na zajutrek, a ni ga našel; vrnil se je drugič, Kodelje ni bilo, prišel je še tretjič, a pot je bila zaman.



»Kaj delaš tu?« — »Polnoči čakam, da bi šel...«

Kje bi ga mogel stakniti? Išče tu, išče tam in končno najde skritega za vrati kmečke hiše.

»Kaj delaš tu?« ga je vprašal Storžek.

»Polnoči čakam, da bi šel...«

»Kam pojdeš?«

»Daleč, daleč, daleč!«

»In jaz sem te doma trikrat iskal!«

»Kaj mi pa hočeš?«

»Ali ne veš za izreden dogodek? Ali ne veš, kaka sreča me je zadela?«

»Kakšna?«

»Jutri preneham biti dondek in postanem deček kakor ti in vsi drugi.«

»Bog s tabo!«

»Jutri te torej pričakujem k zajutreku v našo hišo.«

»A če ti pravim, da nocoj odpotujem!«

»Obkorej?«

»O polnoči.«

»In kam greš?«

»Grem v neko deželo..., ki je najlepša na svetu: prava deveta dežela je...«

»In kako se imenuje?«

»Imenuje se Igriška. Zakaj ne greš tudi ti?«

»Jaz? Nak, ne grem!«

»Ne bodi neumen, Storžek! Veruj mi, če ne greš, se boš kesal. Kje dobiš deželo, ki bi bila primernejša za nas dečke? Tam ni šol, tam ni učiteljev, tam ni knjig! Tam se ni treba nikdar nič učiti. Ob četrtkih ni šole: in vsak teden ima tam šest četrtkov in eno nedeljo. Pomisli, počitnice se začnejo s prvim januarjem in se končajo z zadnjim decembrom. Taka dežela je zame! Tako bi moralo biti povsod!«

Pašisti. Od 1. avgusta naprej dobijo vse fašistovske legije puško. Doslej so imeli fašisti samo revolverje.

Kako znajo. V klavnico Vaugirard pri Parizu je pripeljal prašičerejec 48 prašičev. Hkrati z njim se je pripeljal velik tovorni avtomobil. Ven je stopil mož, revolver je imel v roki, in prisilil je svinjerejca, da je bil miren. Šest tovarišev je ropar imel, in ti so pogrnili prašiče v avto, vseh 48. Potem so se pa lepo odpeljali. Kar gledal je.

Vojske je prespala. Nekateri ljudje pa res nobenih dogodkov ne zasledujejo. Tako na primer je prinesla zadnjič neka ženska v Salzburgu poštni zavoj na pošto, z naslovom: »Na najvišjega voditelja vojske cesarja Viljema I. v Berlinu.« Milili so, da je v zavoju kakšen peklenski stroj ali kaj podobnega, previdno so ga odprli in so dobili notri lepo pogačo.

Župnik rož. V Hildesheimu na Nemškem je lani umrl daleč naokoli znani župnik I. Kast, ki je bil znan kot župnik vrtač. Gojil je na tisoče vrst in ni nikdo drugi imel nič podobnega. Vrtnice so presadili v botanični vrt v Karlsruhe.

Dragi uhani. Hčerka ameriškega milijarderja Vanderbilta je zgubila v praškem ekspresnem vlaku uhane v vrednosti 6250 funtov, to je 1 milijon 720 tisoč dinarjev.

Teška smrt. Ropar Kornilov je imel na stošine umorov na vesti, moril je v okolici Harbina v Mandžuriji. Obsodili so ga k mučilni smrti s počasnim obešanjem. Obešanje je trajalo več kot tri ure in je umrl šele, ko so vrvi štiri krat nategnili.

Trdovratna samomorilka. Vdova Leloir v Parizu je poskusila v enem dnevu štirikrat samomor. Najprvo si je z britvijo prerežala vrat. Polcija jo je prepeljala v bolnišnico; so jo zavezali in spustili domov, ker rana ni bila nevarna. Že ko je šla domov, se je vrgla pred prihajajoč vlak, da bi jo povozil; strojevodja jo je pa še v pravem času zapazil in je ustavil vlak. Lahko ranjeno so jo prepeljali v isto bolnišnico, iz katere je bila pravkar odpuščena. Spet so jo obvezali in spet je šla ven. Domov grede je skočila z mosta v reko Seino; videli so jo in so jo rešili. Doma je spila steklenico jodina; sosedi so slišali njeno stokanje in so jo prepeljali spet v bolnišnico. Ko je ozdravela, je pa niso več spustili domov, temveč so jo oddali v norišnico, kamor je vse kakor spadala.

HISA NAPRODAJ!

V STAREM TRGU pri Višnjigori na Dolenjskem se valed rodbinskih razmer ceno proda dobro ohranjena HISA s 4 sobami in vsaki pritlikinami, lepim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo ter gozdom. Posedstvo leži tik ob državni cesti in je 12 minut oddaljeno od železniške postaje. Priporočljivo je za vpokojenca, ki ljubi mir, oziroma za kakšnega obrtnika; svojočasno je bila v hiši mizararska delavnica. Tudi Amerikane bi utegnili zanimati lepi dom. — Pojasnila daje lastnica Ana Kurent, Leskovec pri Krškem, Dolenjsko. 4830

Fižol za prehrano in krmo nudim, dokler traja zaloga, od 125 do 300 Din za 100 kg. — Na zalogi imam tudi: **koruzno MOKO** za krmo po 200 Din, **pšenično MOKO** po 250 Din za 100 kg. **FRAN POGACNIK**, Ljubljana, Dunajska cesta 36, trgovina z žitom, moko, semeni in dežel. pridelki.

V vsako hišo Domoljuba!



Dobra gospodinja

ki pozna zdrava načela štedenja s časom, denarjem in perilom, rabi za pranje samo pristno

Zlatorog terpenilnovo milo,

ki napravi perilo snežnobelo in dišeče in jo vrhu tega tu pa tam prijetno preseneti s pristnim zlatnikom!



PALMA

KAUČUK PETE IN PODPLATE

morate nositi ob vsakem času. „Palma“ ni razkošje, ker daje elastično, prijetno hojo, marveč je za vsakega praktičnega in štedljivega človeka neobhodno potrebna, ker je mnogo trpežnejša in cenejša kot usnje. En poskus Vas bo takoj uveril. Poslej ne boste hoteli nositi čevljev brez „Palme“.

STISKALNICE za sadje in BRZOPARILNIKE, kdor jih želi kupiti poceni, naj zahteva takoj ponudbo od trdnice

A. KAŠMAN, železnina v ŠKOFJI LOKI, Istotam zaloga ŽLINDRE in SUPERFOSFATA za ajdo po najnižji ceni. 4836

Hrastov okrogel LES

tudi CELE PARCELE ali GOZDOVE, KUPUJE „ZORA“ d. z o. z. v Črnomlju. 1537

KREMENE ZA VŽIGALNIKE

izvirna Auer-kovina in vžigalnike vseh vrst, dobavlja po tovarniški ceni L. WIPPLINGER, Mačbor, Jurčičeva 8. — Zastopstvo in zaloga kmetiške Treibacher-tovarne.

Edino najboljši šivalni stroji in kolese za rodbino, obrt in industrijo so le



Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.